

SISÄLLYSLUETTELO

Keskusvaalilautakunta pöytäkirja 30.05.2023

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 § Lausunto Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle vaalitoimikuntien ohjeistamista koskevassa asiassa	3
- Kantelu	6
- Päätös EOAK/1987/2023	9
- Koulutusdiaesitys	12
- Vaalitoimiston ohje	46
- Oikeusministeriön vaaliohjeet nro 3	56
3 § Eduskuntavaaleissa 2023 määräajan jälkeen saapuneiden lähetekuorten käsittely	108
4 § Vuonna 2024 järjestettävän presidentinvaalin kokousaikataulun hyväksyminen	109
5 § Pöytäkirjan tarkastaminen	111
6 § Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous	112
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	113

Keskusvaalilautakunta kokous

Aika 30.5.2023 klo 17.08–17.24
Paikka Kaupungintalo nh. Pakkala, Asematie 7, 01300 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	
Kärki Niilo, pj	X
Pirjetä Matti, vpj	X (etänä)
Päivinen Tiina-Maaria	X (etänä)
Hägglom Laura	X (etänä)
Hirvonen Juha	X (etänä)
Varajäsenet	
Ropponen Johanna	
Honkonen Jaana	
Ratinen Marko	
Lanaeus Mona	
Hämäläinen Soile	
Nieminen Pekka	
Rantalainen Lauri	
Rahikka Janne	
Aho Petri	
Vuosalmi-Aho Tiina	
Tilander Liisa	
Muut osallistujat	
Kolju Niina, esittelijä	X
Puikkinen, pöytäkirjanpitäjä	X

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Niilo Kärki

Pöytäkirjanpitäjä Niina Puikkinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 30.5.2023, Tikkurila

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 1.6.2023, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 1

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Lausunto Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle vaalitoimikuntien ohjeistamista koskevassa asiassa

VD/2078/00.00.00.01/2023

NK/NK

Kanteliija arvostelee Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan toimittamassaan kantelussa Vantaan kaupungin menettelyä vaalitoimikuntien ohjeistamisessa sekä apulaisoikeusasiamiehen päätöksen EOAK/1987/2023 huomioimisessa toiminnassa.

Vantaan kaupunkia pyydetään lähettämään kantelun tutkimiseksi vaalitoimiston selvitys sekä kaupungin lausunto ensisijaisesti sähköisessä muodossa viimeistään 9.6.2023.

Selvityksessä ja lausunnossa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti siihen, minkälaiset ohjeet ja koulutus vaalitoimikuntien puheenjohtajille ja jäsenille on annettu sekä miten päätös EOAK/1987/2023 on huomioitu.

Kunnan keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaalitoimikuntien jäsenet ja varajäsenet ovat tietoisia tehtävistään ja vastuistaan ja tätä varten keskusvaalilautakunnan tai sen henkilöstön tulee jakaa näille hyvissä ajoin ennen vaaleja oikeusministeriön laatimat vaaliohjeet.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 1) kohdan mukaan lautakunta tehtäväalueellaan päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 2

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään antaa Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle seuraava vaalitoimiston ja keskusvaalilautakunnan yhteinen selvitys sekä lausunto:

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies katsoo 24.3.2023 antamassaan päätöksessä EOAK/1987/2023, että vaalitoimisto on toiminut virheellisesti ohjeistaessaan vaalitoimikuntien puheenjohtajia jakamaan toimituspäivät eri kokoonpanoille. Vaalilain mukaan vaalitoimikunnan puheenjohtaja ei voi päättää vaalitoimikunnan kokoonpanosta, vaan kokoonpanon on päättänyt kunnanhallitus asettaessaan vaalitoimikunnan. Ja edelleen toteaa, että vaalitoimikunnan varsinaisten ja varajäsenten osallistumisessa noudatetaan vastaavaa menettelyä kuin kunnan muissa toimielimissä. Varsinaisen jäsenen ollessa estynyt tehtävään, tulee tehtävään kutsua varajäsenet heidän sijajärjestyksessään.

Kanteliija muun muassa arvostelee sitä, että laitosäänestystä jatkettiin vaalilain vastaisella kokoonpanolla vielä 28.3.2023 senkin jälkeen, kun vaalitoimisto oli saanut kyseisestä päätöksestä tiedon.

Eduskuntavaaleissa eri kokoisia laitoksia oli yhteensä 65 ja laitosäänestyksen toimittivat viisi vaalitoimikuntaa. Laitosten jakamisessa vaalitoimikuntien kesken ja kierrosaikataulujen laatimisessa on suuri työ. Viikkoa ennen ennakoäänestyksen alkamista laitoksiin toimitetuissa kuulutuksissa on tiedotettu kunkin laitoksen ennakoäänestysajoista. Vaalitoimikunta kokoontuu ennakoäänestyksen toimituspäivinä.

Edellä mainittu apulaisoikeusasiamiehen päätös tuli vaalitoimiston tietoon 27.3.2023, mikä oli ennakköäänestysviikon toiseksi viimeinen päivä. Viimeisenä päivänä 28.3. laitoksissa kiersivät neljä vaalitoimikuntaa. Vaalitoimiston näkemys on, että tässä vaiheessa ennakköäänestysviikkoa päätöstä ei olisi voitu noudattaa ilman, että samalla olisi myös vaarannettu vaalien järjestäminen. Kantelijalle tämä oli kerrottu 27.3. puhelimitse sekä myös se, että vaalitoimisto noudattaa päätöstä seuraavista vaaleista alkaen ja ohjeistaa vaalitoimikuntia sen mukaisesti tammikuussa 2024 järjestettävässä presidentinvaalissa.

Kantelijan mukaan siinä vaalitoimikunnassa, johon hänet oli nimetty, yksi ääni oli otettu vastaan 27.3.2023 vajaalla kokoonpanolla. Lisäksi kantelija katsoo, että pitäytyminen vain lainmukaisessa minimikokoonpanossa saattaa johtaa tilanteisiin, joissa äänestystapahtuma vastaanotetaan laittomassa kokoonpanossa, kuten oli käynyt. Kantelussa annetaan myös ymmärtää, että aiemmissa vaaleissa olisi ollut tavanomainen käytäntö se, että puheenjohtajalla olisi ollut oikeus määrätä tarvittava henkilömitoitus äänestyskohteen ja tilanteen mukaan.

Vaalilain mukaan vaalitoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Vaalilain 16 §:n 1 momentin mukaan vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä. Vaalitoimisto järjesti 21.2.2023 vaalitoimikuntien varsinaisille jäsenille ja varajäsenille koulutuksen, jossa muun ohella kerrottiin, että jokainen äänestys on otettava vastaan päätösvaltaisessa kokoonpanossa. Koulutuksessa käytiin läpi liitteenä oleva diaesitys. Vaalitoimikuntien jäsenille on myös jaettu liitteenä olevat vaalitoimiston laatima ohjeistus sekä oikeusministeriön vaaliohjeet nro 3.

Tässä vaalitoimikunta menetteli vaalitoimiston ohjeistuksen vastaisesti. Keskusvaalilautakunta toteaa edellä mainitun äänen vastaanottamisesta, että vaikka kyseessä on menettelyvirhe ja virkavelvollisuuksien laiminlyöminen, sillä ei kuitenkaan ole ollut vaikutusta vaalien tulokseen. Keskusvaalilautakunta korostaa, että myös vaalitoimikunta on vaaliviranomainen ja jokainen vaalitoimikunnan jäsen vastaa omasta menettelystään ja toimii virkavastuulla. Havaitessaan virheen vaalitoimikunnan tulisi itse oikaista menettelynsä, mikäli se on mahdollista. Tässä tapauksessa kantelun tietojen perusteella virhe olisi nähtävästi ollut oikaistavissa. Seuraavissa koulutuksissa ja ohjeissa vaalitoimisto tulee entisestään korostamaan päätösvaltaisen kokoonpanon merkitystä.

Ennen korona-aikaa vaalitoimisto on aina ohjeistanut vaalitoimikuntia kiertämään laitoksia täysilukuisena kokoonpanona eli kolmijäsenisinä. Muussa tapauksessa toimikunnan puheenjohtaja ei ole toiminut ohjeistuksen mukaisesti. Kuntavaaleissa 2021 ja aluevaaleissa 2022 jotkut vaalitoimikunnat katsoivat suuremman kokoonpanon olevan tarpeen koronasuojausvälineistön suuren määrän takia. Nämä vaalit olivat poikkeuksia ja koska vastaavaa tarvetta ylimääräiselle kantoavulle ei enää ollut eduskuntavaaleissa, vaalitoimisto tämän vuoksi koulutuksessa nosti esille, että palkkio maksetaan ainoastaan kolmelle jäsenelle per toimituspäivä.

Taulukosta ilmenee vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoittaman palkkiolomakkeen tietojen mukaan vaalitoimikunnan mitoitus kuntavaaleissa 2021 ja aluevaaleissa 2022.

		Pvm./jäsenten lkm.		Pvm./jäsenten lkm.
2021	Toimikunta 1	26.5./4, 31.5./3, 2.6./3 ja 4.6./3	2022	12.1./4, 13.1./3, 17.1./3 ja 18.1./3
	Toimikunta 2	26.5./4, 31.5./3, 2.6./3 ja 3.6./3		12.1./3, 13.1./3, 14.1./3 ja 18.1./3

	Toimikunta 3	26.5./6, 31.5./4, 1.6./5 ja 7.6./4		12.1./5, 14.1./4, 17.1/4 ja 18.1./4
	Toimikunta 4	28.5./3, 31.5./3, 7.6./3 ja 8.6./3		12.1./4, 13.1./4, 17.1./5 ja 18.1./5
	Toimikunta 5	28.5./4, 1.6./4, 3.6./3, 4.6./3 ja 8.6./3		12.1./3, 13.1./3, 17.1./3 ja 18.3./3

Vaalitoimikunnat pääosin suoriutuivat päivästä täysilukuisessa kokoonpanossa myös ”koronavaaleissa”. Riippumatta siitä ketkä henkilöt on nimetty vaalitoimikuntaan jäseniksi, varalla olevan jäsenen läsnäoloon lähtökohtaisesti ei ole tarvetta, koska vaalitoimikunnalla on mahdollisuus pitää toimituspäivän aikana riittävästi lyhyitä taukoja. Näin ollen vaalitoimikunta pystyy olemaan koko toimituspäivän ajan koolla päätösvaltaisena lounas- ja muut tauotkin mukaan lukien.

Keskusvaalilautakunta katsoo, että vaalitoimisto on ohjeistanut ja kouluttanut vaalitoimikuntien jäsenet tehtävänsä vaalilain edellyttämällä tavalla. Lisäksi keskusvaalilautakunta katsoo, että apulaisoikeusasiamiehen päätöksen EOAK/1987/2023 noudattamatta jättämiselle näissä eduskuntavaaleissa oli perusteltu syy ja toteaa, ettei vaalitoimikuntien 28.3.2023 päivän kokoonpanoilla myöskään ole ollut vaikutusta vaalien tulokseen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Kantelu (poistettu ei välttämättömät henkilötiedot, KunL 140 § 1. mom.)
- Päätös EOAK/1987/2023 (poistettu ei välttämättömät henkilötiedot, KunL 140 § 1 mom.)
- Koulutusdiaesitys
- Vaalitoimiston ohje
- Oikeusministeriön vaaliohjeet nro 3

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Lähetäjä:
Lähetetty: 28. maaliskuuta 2023 12:41
Vastaanottaja: Oikeusasiamies
Aihe: Kantelu

Yhteystiedot

Sukunimi*

Etunimi*

Osoite*

Postinumero*

Postitoimipaikka*

Maa

Suomi

Puhelin päivisin

Sähköposti

Kantelutiedot

1. Viranomainen, virkamies tai muu julkista tehtävää hoitava taho, jonka toimintaa arvostelette. *
Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunnan vaalitoimiston ohjeistus vaalitoimikunnille ja niitä noudattanut vaalitoimikunta puheenjohtaja.

Viitataan päätökseenne EOAK/1987/2023

2. Jos kantelu koskee viranomaisen menettelyä, jota pidätte lainvastaisena, selostakaa tarkemmin
- kenen menettelyä arvostelette? *

Mitä tapahtui? *

Milloin? *

Missä? *

Muuta? *

Päätökseenne tietoon saanut Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunnan vaalitoimisto eikä vaalitoimikunnan puheenjohtaja reagoineen mitenkään, vaan laitosäänestämistä jatkettiin tänäänkin 28.3. samalla vaalilainvastaisella kokoonpanolla.

Lisäksi vaalitoimiston Teille antama selvitys sisälsi mielestäni lievästi muunneltua totuutta.

Olen vuosikausia toiminut vaalitoimikuntien puheenjohtajana ja aikaisempina vuosina vaalitoimisto on suosittanut huomioimaan vaalitoimikunnissa, että töitä riittäisi jokaiselle. Ymmärtääkseni niin minä itse

kuin muutkin toimikuntien puheenjohtajat ovat näin menetelleet, mutta lainmukaisella tavalla.

Muutos tapahtui nyt näiden eduskuntavaalien vaalitoimiston ohjeistuksessa.

Meille ilmoitettiin sekä kirjallisessa ohjeistuksessa että koulutustilaisuudessa, että toimikuntien kokoonpanot tulee olla kolmihenkisiä ja vain kolmenne henkilölle maksetaan palkkio jokaiselta toimituspäivältä.

Tällä ilmoituksella vaalitoimisto vei välillisesti toimikunnan puheenjohtajalta oikeuden resursoida vaalitoimikunta äänestyskohteen ja tilanteen mukaan 3-5 henkilöllä, jota käytäntöä aikaisemmin voitiin toteuttaa.

Huomautin tämän kolmen henkilön rajaamisen olevan riskitekijä lainmukaiselle toiminnalle, mutta koulutustilaisuudessa vaalitoimiston vaalikoordinaattori ei ottanut asiaan kantaa.

Perustelin kantaani sillä, että vaalitoimikuntien jäsenet ovat suurelta osin eläkeläisiä ja tämä pitäisi pystyä huomioimaan resurssoinnissa/toimintapäivä.

Maanantaina 27.3. Havukosken laitoskierroksella tämä riski sitten toteutui vaalitoimikunnan äänestyksessä.

Ilmoitin puheenjohtajalle, kun äänestäjä tutki ehdokaslistaa, että odottakaa hetki, piipahdan toiletissa.

Kun palasin vaalin lähetekuorta suljettiin keseisen äänestäjän osalta ja vaalitoimitus oli suoritettu vajaalla kokoonpanolla, vain pj ja jäsen paikalla.

Tällöin myös jäsen sanoi, että nyt tämä taisi mennä väärin, mutta asia jäi silleen.

Vastaavaa on saattanut tapahtua muissakin vaalitoimikunnissa tämän minimimiehityksen seurauksena.

Pyydän että Te Eduskunnan oikeusasiamies selvittäisitte laajemminkin Vantaan keskusvaalilautakunnan vaalitoimiston ohjeistuksen lainmukaisuuden vaalitoimikunnille.

3. Miksi menettely tai päätös on mielestänne lainvastainen? *

Vaalitoimiston ohje pitäytyä vain lainmukaisessa minimikokoonpanossa saattaa johtaa tilanteisiin, jossa äänestystapahtuma vastaanotetaan laittomassa kokoonpanossa.

Tämä toteutui vaalitoimikunnan toimintapäivänä 27.3.2023.

4. Oletteko kannellut tai valittanut asiasta jo muulle viranomaiselle? *

Mille viranomaiselle? *

Milloin? *

Onko asia jo ratkaistu? *

Olen aiemmin kannellut vaalitoimiston ohjeistuksesta toteuttaa vaalilain 15§ vastaisia kokoonpanoja vaalitoimikunnissa.

Siitä päätös EOAK/1987/2023

Liitetiedostot

Maksimissaan 3 liitetiedostoa joiden yhteiskoko enintään 10 Mt. Sallitut päätteet .pdf, .doc, docx, .txt, .odt

Liitetiedosto (1)

[-]

Liitetiedosto (2)

[-]

Liitetiedosto (3)

[-]

Sähköpostiviestin lähettäjä
Kirjautumaton käyttäjä
Päivämäärä
28.3.2023 12.40

24.3.2023

EOAK/1987/2023

Viite: 17.3.2023 vireille tullut kantelu

ASIA: Kunnan vaalitoimiston menettely

1 KANTELU

kertoo kantelussaan, että Vantaan keskusvaalilautakunnan vaalitoimisto on ohjeistanut vaalitoimikuntia jakamaan tehtävät kaikille varsinaisille ja varajäsenille, niin että vaalitoimikuntaan nimetyt puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja kiertävät laitoksissa eri päivinä. Yhtenä päivänä puheenjohtaja kiertää kahden varajäsenen kanssa ja toisena päivänä varapuheenjohtaja kiertää yhden jäsenen ja yhden varajäsenen kanssa. Kantelijan mukaan Vantaan vaalitoimikunta puheenjohtaja on noudattanut ohjetta ja määrännyt viidelle päivälle laitoskierrokselle miehitykset niin että puheenjohtaja ja 2. sekä 3. varajäsen kiertävät 22.3., 24.3. ja 28.3. Varapuheenjohtaja, jäsen ja 1. varajäsen kiertävät 23.3. ja 27.3. Kantelija on kyseisen vaalitoimikunnan varajäsen eikä puheenjohtaja ottanut häneen yhteyttä ennen päätöstään. Kantelija katsoo, että tilanteessa on toimitettu vaalilain 15 §:n 2 momentin vastaisesti ja varajäsenten sijajärjestystä on rikottu tahallisesti.

2 SELVITYS

Asian kiireellisuuden vuoksi kantelun johdosta hankittiin alustava selvitys Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunnan vaalitoimistolta ja asia ratkaistiin tämän selvityksen pohjalta.

3 RATKAISU

3.1 Saatu selvitys

Selvityksen mukaan Vantaan kaupunginhallitus on 30.1.2023 § 6 asettanut vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten vaalilautakunnan kuitenkin 68 äänestysaluetta varten ja viisi vaalitoimikuntaa vaalilain 15 §:n mukaisesti, ja päättänyt vaalitoimikuntiin tehtävistä muutoksista 13.2.2023 § 9, 13.3.2023 § 6. Vantaalla jokaiseen vaalitoimikuntaan on nimetty lain vaatima minimimäärä jäseniä.

Selvityksen mukaan vaalilain tarkoittamaa sijaan tuloa on käytännön syistä jouduttu tulkitsemaan laveasti ja vaalilain 15 §:n 2 momenttia on sovellettu joustavasti. Vantaalla keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimiva vaalitoimisto tekee puolueiden paikallisten kunnallisjärjestöjen vaaliyhdyshenkilöiden kanssa tiiviisti yhteistyötä vaalilautakuntien ja -toimikuntien nimeämiseksi. Henkilöiden rekrytoiminen vaalityöhön on vuosien mittaan käynyt erittäin haastavaksi. Erityisesti tämä koskee vaalitoimikuntia, koska laitosäänestys toimitetaan ennakkoäänestysviikon aikana arkipäivisin. Vaalilain mukaan vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita ja kuntavaaleissa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jotta myös vaalitoimikuntiin saataisiin nimettyä vaalilain edellyttämä määrä henkilöitä erityisesti varajäseniksi, kunnallisjärjestöjen edustajilta on tullut aloite ja toive siitä, että myös varajäsenet pääsisivät mukaan vaaleja järjestämään.

Selvityksessä kerrotaan, että vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolme jäsenenä. Päätösvaltaisessa kokoonpanossa yhden tulee olla puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Vaalitoimikuntien koulutuksessa vaalitoimisto on ohjeistanut vaalitoimikuntien puheenjohtajia edellä mainittu huomioon ottaen jakamaan toimituspäiviä eri kokoonpanoille, jotta myös jokainen varajäsen pääsee mukaan. Tarkempi vaalitoimikunnan kokoonpano per toimituspäivä on jätetty puheenjohtajan harkintaan. Aiemmissa vaaleissa vaalitoimikuntien jäsenet ovat tämän järjestelyn hyväksyneet. Selvityksessä todetaan, että mikäli eduskunnan oikeusasiamies katsoo menettelyn lainvastaiseksi, käytäntö muutetaan.

3.2 Arviointi

Vaalilain 15 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme. Pykälän 2 momentin mukaan vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalilain mukaan vaalitoimikunnan puheenjohtaja ei voi päättää vaali-

toimikunnan kokoonpanosta, vaan kokoonpanon on päättänyt kunnanhallitus asettaessaan vaalitoimikunnan. Vaalitoimikunnan varsinainen ja varajäsenten osallistumisessa noudatetaan vastaavaa menettelyä kuin kunnan muissa toimielimissä. Varsinaisen jäsenen ollessa estynyt tehtävään, tulee tehtävään kutsua varajäsenet heidän sijajärjestyksessään. Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunnan vaalitoimisto on siten toiminut virheellisesti ohjeistaessaan vaalitoimikuntien puheenjohtajia jakamaan toimituspäivät eri kokoonpanoille, jotta myös jokainen varajäsen pääsee mukaan. Menettelyn moitittavuutta arvioidessani olen ottanut huomioon selvityksessä kerrotun vaikeuden vaalitoimikuntien jäsenten rekrytoinnissa ja tavoitteen saada tämän menettelyn avulla rekrytoitua riittävästi jäseniä. Tämän vuoksi tyydyn kiinnittämään Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunnan vaalitoimiston huomiota siihen, että varajäsenten sijajärjestyksestä ei voida poiketa vaalitoimikunnan puheenjohtajan päätöksellä.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen Vantaan keskusvaalilautakunnan vaalitoimiston tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestä Vantaan keskusvaalilautakunnan vaalitoimistolle.

Apulaisoikeusasiamies

Maija Sakslin

Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Päivi Lahtinen

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

VAALITOIMIKUNTIEN KOULUTUS

Eduskuntavaalit 2023

Koulutustilaisuus nauhoitetaan

Tervetuloa!

- Kiitos, että olet mukana vaaleissa!
- Vaalitoimiston esittely
- Koulutustilaisuus:
 - Yleinen ohjeistus (luento-osuus)
 - Mobiiliäänioikeuskysely (Marja-Leena Friman)
- Kysymyksiä voi esittää chatissa, niihin vastataan koulutuksen lopussa

Koulutuksen etäosallistuminen

- Tarkista, että olet kirjautunut Teams-koulutukseen omalla nimelläsi (Etunimi Sukunimi)
 - Näin varmistat, että koulutuspalkkio kohdistuu oikealle henkilölle
- Jos et ole kirjautunut omalla nimelläsi, kirjoita Teamsin keskustelukenttään oma nimesi

Vaaliviranomaisen vastuu

- Vaalien järjestäminen on vaalilaissa tarkoin säännelty ja myös OM antaa ohjeita menettelystä
- Vaaliviranomaisen on toimittava tehtävässään puolueettomasti
- Vaalitoimikunnassa jäsenenä ei saa olla ehdokas tai ehdokkaan läheinen (puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi)
- Toimitsijalta edellytetään erityistä huolellisuutta hänelle lain mukaan kuuluvien tehtävien suorittamisessa
- Tehtävään kuuluu myös virkavastuu

Äänioikeus eduskuntavaaleissa

- Äänioikeutettu on asuinpaikasta riippumatta jokainen viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttävä Suomen kansalainen
- Vaalipiiri ja äänioikeuskunta määräytyy DVV:n perustaman äänioikeusrekisterin perusteella, johon tiedot poimitaan 10.2.2023
- Äänioikeutta on käytettävä aina henkilökohtaisesti
 - Toisen henkilön puolesta ei voi äänestää valtakirjalla

Laitosäänestyspaikat

- Ennakkoäänestysviikko 22.-28.3.2023
- Laitosäänestyspaikoista päättää kaupunginhallitus (66)
- Erityisiä ennakkoäänestyspaikkoja ovat kaupungin alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kaupunginhallituksen määräämät sosiaalihuollon yksiköt sekä rangaistuslaitokset
- Laitoksissa saavat äänestää vain niissä hoidettavina olevat henkilöt tai niihin otetut henkilöt
 - Ei laitosten henkilökunta, vierailijat tai poliklinikkakäynnillä olevat

Äänioikeus laitoksissa

- Kaikille laitoksessa oleville ennakkoäänestämiseen oikeutetuille on varattava mahdollisuus äänioikeutensa käyttämiseen
- Tarvittaessa on kierrettävä jokaisella osastolla ja jokaisessa potilashuoneessa
- Ennen poistumistaan toimikunta varmistaa vielä henkilökunnalta, että kaikki halukkaat ovat päässeet äänestämään
- Toimikunnan on oltava äänestyspaikalla läsnä koko kuulutuksessa ilmoitetun ajan

Äänioikeus laitoksissa

- Vajaavaltaisuus tai toimintakelpoisuuden rajoitus ei ole este äänestämislle
- Päätöksen äänestäjän kyvystä äänestää tekee toimikunta
- Jos äänestystoimitus on aloitettu, mutta sitä ei voida viedä loppuun, on äänestys keskeytettävä
- Keskeyttämisestä tehdään merkintä luetteloon ennakolta äänestäneistä
 - nimi viivataan yli ja viereen kirjoitetaan Ei lueta

Äänestyskyvyn arvioiminen

- Arvioidaan ymmärtääkö henkilö mistä on kyse ja mitä on tekemässä
 - Tietääkö mitä on tapahtumassa (eduskuntavaalit ja äänestystilanne)
 - Haluaako äänestää ja ymmärtääkö mitä äänestäminen tarkoittaa?
 - Onko yleensä äänestänyt?
- Ehdokkaan valinta perustuu äänestäjän omaan tahtoon
- Välttämättä ei ole tarpeen tietää päivää tai vuottakaan
- Muistaa oman nimensä (ja syntymäaikansa)
- Äänestysprosessin aikana toiminta ei unohdu tai häviää
 - Henkilölle ei jouduta kertaamaan toistuvasti sitä mistä on kyse
- Toimikunta voi kysyä myös laitoksen hoivahenkilökunnan näkemystä äänestäjän tilasta
- Viimekädessä toimikunta itse päättää äänestäjän kyvystä äänestää

Valmistautuminen

- Laitosäänestyksen suunnittelu
- Vaalimateriaalit

Laitosäänestyksen suunnittelu

- Vaalitoimisto laatii kierrosaikataulun ja lähettää esille pantavat kuulutukset laitoksiin
 - Kierrosaikataululle on laitosten hyväksyntä
- Vaalitoimikunnan puheenjohtaja jakaa toimituspäivät vaalitoimikunnan kesken
- Viimeistään kahta viikkoa ennen äänestystoimituksen alkua puheenjohtaja ottaa yhteyttä laitokseen, vahvistaa äänestyksen ajankohdat ja sopii tarvittavista käytännön järjestelyistä
- Viikkoa ennen äänestyksen alkua puheenjohtaja varmistaa, että kuulutukset on laitettu esille
 - Tarvittaessa myös osastoille eri kerroksiin

Vaalimateriaali

- Vaalitoimikunta aloittaa laitoskierroksensa kaupungintalolta
- Vaalitoimituksessa tarvittava vaalimateriaali jaetaan toimikunnille 22.3.2023 porrastetusti klo 8.00 alkaen
 - Toimitsijalaukku – tarkista sisältö vielä itsekkin
 - Kierrosaikataulu
 - Palkkiolomake
 - Henkilösuojaimet
- Vaalimateriaali on säilytettävä siten, ettei mahdollisuutta väärinkäyttöön pääse syntymään

Vaalitoimikunnan työskentely

Työnjako

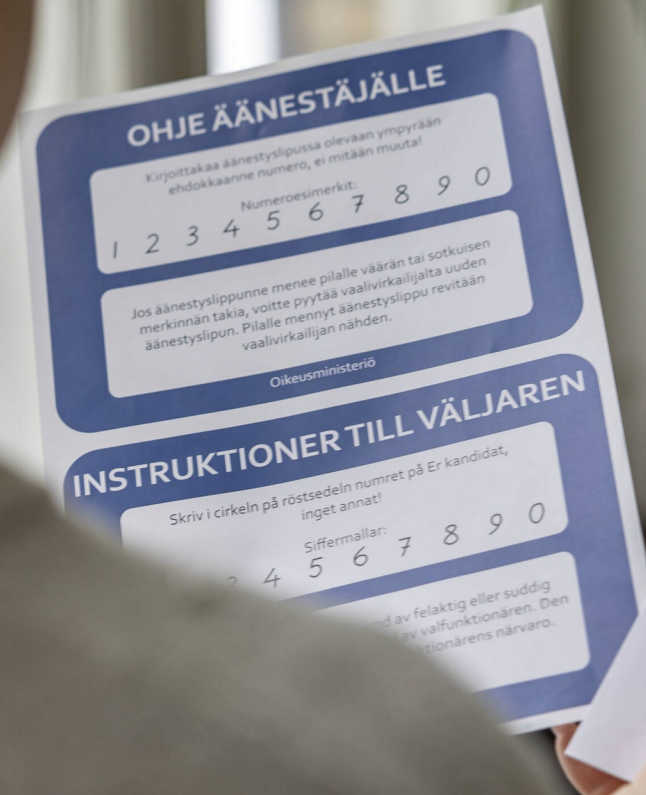
- Vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä
 - Yhden tulee olla puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja
 - Äänestystä vastaanottaessa tulee kolmen jäsenen olla läsnä
 - Vaalitoimikunta ei voi jakautua kahdeksi erilliseksi samaan aikaan toimivaksi kolmen hengen ryhmäksi
- Puheenjohtaja jakaa äänestyksen toimittamisen kaikille lautakunnan jäsenille
 - Esim. ensimmäisenä päivänä laitoksissa kiertää puheenjohtaja kahden jäsenen kanssa, toisena päivänä varapuheenjohtaja kahden muun jäsenen kanssa
- Vaalitoimikunnan jäsen voi toimia äänestäjän avustajana
 - Tämä ei vaikuta vaalitoimikunnan päätösvaltaisuuteen

Äänestystilan vaatimukset

- Tila on järjestettävä siten, että
 - Vaalisalaisuus säilyy ja äänestäminen sujuu häiriöttä
 - vaalisalaisuuden rikkovat turvakamerat/äänestyspisteen sijoittelu
 - Äänestystilassa ei ole muuta toimintaa äänestyksen aikana
 - Äänestyspisteessä on riittävä valaistus
 - Kulkureitti on kaikille sujuva ja esteetön
 - Äänestystilaan on riittävä opastus molemmilla kielillä

Äänestyspaikan järjestäminen

- Järjestä suojattu äänestysmahdollisuus
 - Pöydälle äänestyssuoja
- Järjestä toimitsijapöytä ja vaalitarvikkeet paikoilleen
- Huolehdi, että ehdokasluettelo ja numeromallit ovat äänestäjien näkyvillä
 - OM:n ehdokaskirja on tarvittaessa käytettävissä
- Laita käsidesiä äänestäjien saataville

Äänestyksen kulku

- Äänestysprosessi
- Äänestäjistä pidettävä luettelo
- Äänestäjän avustaminen
- Terveystoimet
äänestyspaikalla
- Päivän lopettaminen

Äänestysprosessi

- Totea äänestäjän henkilöllisyys virallisesta kuvallisesta asiakirjasta tai muilla keinoin hienotunteisesti
 - Henkilöllisyyden todentamiseksi maski poistettava kasvoilta (tai laitoksen henkilökunta vahvistaa äänestäjän henkilöllisyyden)
- Anna äänestäjälle yksi äänestyslippu avattuna sisäpuoli ylöspäin ja tekstipuoli oikein päin äänestäjään nähden
- Ohjeista äänestäjää tekemään äänestysmerkintänsä ympyrän sisälle ja sen jälkeen taittamaan äänestyslippu

Äänestysprosessi

- Leimaa äänestyslippu äänestäjän nähtävällä ja rauhallisesti ja huolellisesti keskelle tai äänestyslipun kantta
 - Leimaamaton lippu on mitätön
- Anna äänestäjälle vaalikuori, johon tämä laittaa leimatun äänestyslipun itse ja sulkee kuoren (tarvittaessa voidaan käyttää liimapuikkoa)
- Tarkista, että kuori on pitävästi suljettu

Äänestysprosessi

- Pyydä äänestäjää allekirjoittamaan ilmoituskorttinsa ja lisäämään siihen **henkilötunnuksensa** tai
- Pyydä äänestäjää täyttämään **lähetekirje**, johon merkitään
 - Äänestäjän kotikunnan keskusvaalilautakunnan nimi ja osoite (mobiiliäänioikeuskysely)
 - Äänestäjän täydellinen nimi ja **henkilötunnus** sekä nykyinen osoite
 - Äänestäjän allekirjoitus
- Tarkista, että kaikki kohdat on täytetty asianmukaisesti ja oikein

Äänestysprosessi

- Pj/vpj merkitsee ilmoituskorttiin/lähetekirjeeseen päivämäärän ja kaupungin (Vantaa) sekä allekirjoittaa kortin tai lomakkeen
 - Laitoksen nimi ei saa näkyä missään
- Sulje vaalikuori ja ilmoituskortti/lähetekirje äänestäjän nähden keltaiseen lähetekuoreen
- Tarkista, että lähetekuori on pitävästi suljettu
- Merkitse äänestäjän tiedot äänestäjistä pidettävään luetteloon

Äänestäjistä pidettävä luettelo

- Äänestämisestä tehdään merkintä ”luettelo ennakolta äänestäneistä”- lomakkeeseen
- Jokaiselle laitokselle pidetään omaa erillistä luetteloa
- Jos kaikki laitoksessa äänestävät eivät mahdu yhdelle lomakkeelle, jatka luetteloa seuraavalle lomakkeelle
- Nido kaikki täytetyt lomakkeet yhteen ja numeroi ne
- Merkitse päällimmäiseen lomakkeeseen ennakkoäänestyspaikaksi Vantaa ja äänestäneiden miesten lukumäärä sekä kaikkien äänestäneiden kokonaismäärä

Äänestäjistä pidettävä luettelo

- Luettelo toimii vaalitoimikunnan pöytäkirjana
- Lomakkeen huomautuksia kohtaan merkitään kaikki tavanomaisesta äänestyksen kulusta poikkeava sekä äänestäjän itse valitseman avustajan nimi
- Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa ja jäsen varmentaa luettelon
- Tulee julkiseksi vasta vaalipäivän äänestyksen päätyttyä

Äänestäjän avustaminen

- Äänestäjä, jonka kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saa käyttää apuna avustajaa
- Yksi vaalitoimikunnan jäsenistä toimii avustajana tai äänestäjä voi käyttää myös itse valitsemaansa avustajaa
 - Avustajana ei voi toimia ehdokkaana oleva tai tämän läheinen
 - Ei vaikuta toimikunnan päätösvaltaisuuteen
- Äänestäjän itse valitsemasta avustajasta tehdään merkintä luetteloon

Terveystoimet äänestyspaikalla

- Voit osallistua vaalien toimittamiseen vain oireettomana
- Vaalitoimikuntien jäsenille on käsidesiä ja kasvomaskeja tai visiirejä sekä puhdistusliinoja
- Pyyhi/puhdista äänestäjien käyttämät ja mahdolliset muut tarvikkeet säännöllisesti tai laitoksen oman ohjeistuksen mukaan

Päivän lopettaminen

- Tuo lähetekuoret vaalitoimistoon kaupungintalolle jälkikirjattavaksi tai postitettavaksi muualle Suomeen
- Täydennä tarvittaessa toimitsijalaukun sisältöä
- Palauta viimeisen laitosäänestyspäivän päätteeksi kaikki vaalimateriaali vaalitoimistoon
- Niputa käyttämättä jääneet äänestysliput ja muut asiakirjat erikseen jatkokäsittelyn helpottamiseksi

Palkkiot ja korvaukset

- Palkkiot ja korvaukset
- Palkkioiden maksupäivä
- Palkkioihin liittyvät lomakkeet
- Perustietolomakkeen täyttäminen
- Palkkiolomake

Palkkiot ja korvaukset

- Vaalitoimikunnille maksetaan kultakin toimituspäivältä
 - Puheenjohtaja/varapuheenjohtaja, yli 3 tuntia 390 €
 - Jäsen/varajäsen, yli 3 tuntia 290 €
- Koulutuspalkkio 70 € osallistujalistan mukaisesti
- Kilometrikorvaus 0,53 €/ km
 - Lisäkorvaus 0,04 €/ hlö, jos kyydissä on ollut muita vaalitoimitsijoita
- Ansionmenetyskorvaus max. € 40,- / h
 - Työnantajan todistuksen mukaisesti
- Lastenhoitokorvaus max. € 20,- / h
 - Alle 10-vuotias tai vammainen lapsi
 - palveluntuottajan laskun mukaisesti
 - Työnantajavelvoitteiden täyttäminen

Palkkioiden maksupäivät

- Koulutuspalkkiot viimeistään 28.4.2023
- Eduskuntavaalit viimeistään 28.4.2023
- Kaikkien palkkioihin liittyvien lomakkeiden ja muiden asiakirjojen tulee
 - Olla täytettynä asianmukaisesti ja ohjeiden mukaan toimitettuina
- Palkkiolomake jaetaan vaalitoimikunnille oranssissa ohje- ja materiaalikansiossa
- Palkkioihin liittyvät kyselyt voi lähettää osoitteeseen vaalit@vantaa.fi

Palkkioihin liittyvät lomakkeet

- Luottamushenkilön perustietoilmoitus
 - Lomakkeelle merkitään tieto puoluemaksun suorittamisesta
- Verokorttikopiot
 - Muutoin verotus toimitetaan 60 % mukaisesti
 - Verokortin on oltava palkkatuloa varten
- Toimitetaan sähköisen OmaVantaa- asiointikanavan kautta
 - <https://asiointi.vantaa.fi>

Perustietolomakkeen täyttäminen

The screenshot shows the 'OMA VANTAA' website. At the top, there's a blue header with 'OMA VANTAA' and 'PALVELUT ASIOINTIKANSIO'. A button 'KIRJAUDU SISÄÄN' is on the right. Below the header, the main content area is titled 'ASIOI VERKKOPALVELUSSA'. Under 'Palvelut', there are six boxes: 'Palautteet', 'Avustusten hakeminen', 'Ympäristöterveydenhuollon ilmoitukset ja hakemukset', 'Pysäköinnin valvontapyyntö', 'Oikaisuvaatimus päätökseen', and 'Verkoasioinnin tuki'. To the right of these is a yellow box 'Mikä Oma Vantaa?' and a grey box 'Asiointin neuvonta'. Below the services is a section 'Ota yhteyttä kaupunkiin' with a table of contact information. A red arrow points to the 'Kaupungin luottamushenkilöiden perustietolomake' link in the table. At the bottom is a blue footer with the Vantaa logo and contact details.

Ota yhteyttä kaupunkiin		
Ole yhteydessä kaupunkiin suojatun viestinvälityksen avulla.	Terveyspalveluiden asiakasmaksut	Kaupungin henkilöstön palkanlaskenta
	Suun terveydenhuollon asiakasmaksut	Kaupungin henkilöstön työsuojimuksen sähköinen allekirjoitus
	Kotona annettavien palveluiden asiakasmaksut	Kaupungin luottamushenkilöiden perustietolomake
	Asumispalveluiden asiakasmaksut	
	Nuorten palvelut Ohjaamo	

1. Mene osoitteeseen <https://asiointi.vantaa.fi>
2. Klikkaa luottamushenkilöiden perustietolomaketta
3. Kirjaudu/rekisteröidy
4. Uusi ilmoitus tai muutosilmoitus
 - Valitse "Uusi ilmoitus", jos et ole ollut Vantaan kaupungilla luottamushenkilötehtävissä vuosina 2020–2022
 - Valitse "Muutosilmoitus", jos olet ollut, mutta tietosi ovat muuttuneet
 - Huom! Myös verokortti toimitetaan tätä kautta. Jos jätät pelkän verokortin, valitse "Muutosilmoitus".
5. Täytä tietosi
6. Lähetä

Lomake on lähetetty onnistuneesti, kun sivustolle ilmaantuu teksti "Tiedot vastaanotettu".

Palkkiolomake

- Esitäytettyyn lomakkeeseen merkitään
 - Toimituspäivät
 - Kilometrimäärä (km)
 - Kyydissä olleen henkilön nimi
 - Parkkimaksut (€), tositteet liitteeksi
 - Päiväys ja puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan allekirjoitus
- Kuittia vastaan korvataan ruokailu
 - 10 €/jäsen/päivä
 - Kaikki kuitit toimitetaan viimeisen päivän päätteeksi

Lisätietoja

- Perehdy vaalitoimiston ja oikeusministeriön ohjeistuksiin
- Koulutusmateriaalit ovat luettavissa vantaa.fi/vaaliohjeet-sivustolla

KYSYTTÄVÄÄ?

Vaalitoimisto
vaalit@vantaa.fi
puh. 043 825 0016
puh. 043 825 0017

vantaa.fi/vaalit
vantaa.fi/vaaliohjeet

KIITOS!

Hyvä vaalitoimikunnan jäsen,

Eduskuntavaalien laitosäänestys toimitetaan viikon mittaisen ennakkoäänestysajanjakson aikana arkipäivisin keskiviikosta tiistaihin **22.–28.3.2023**. Toimikunnille ei välttämättä tule käyntejä jokaisena ennakkoäänestyspäivänä.

Kaupunginhallitus päättää erityisistä ennakkoäänestyspaikoista 27.2.2023 kokouksessaan. Vantaan laitosäänestyspaikkoja ovat kaupungin alueella olevat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kaupunginhallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Laitosäänestystä järjestetään toivomuksen mukaan myös yksityisissä hoivakodeissa. Laitoksissa saavat äänestää vain niissä hoidettavina olevat henkilöt tai niihin otetut henkilöt, ei laitosten henkilökunta tai niissä vierailevat henkilöt.

Laitosäänestykset jaetaan vaalitoimikunnille viiteen ryhmään:

- Vaalitoimikunta I
- Vaalitoimikunta II
- Vaalitoimikunta III, vankilat
- Vaalitoimikunta IV, sairaalat
- Vaalitoimikunta V

Tämä kirje sisältää tietoa seuraavista asioista:

- Koulutukset 2
- Äänioikeuskysely 2
- Koronaturvallisuus 2
- Laitosäänestyksen suunnitteluaita 3
- Laitosäänestyksen kulku 3
- Ennen äänestyskierrosta 4
- Vaalimateriaali 4
 - Vaaliasiakirjat 4
 - Vaalitarvikkeet 5
 - Muu materiaali 5
 - Suojatarvikkeet 5
- Äänestyspaikan järjestäminen 5
- Äänestäminen 6
- Vaalilomakkeiden täyttö 6
- Luettelo ennakolta äänestäneistä 7
- Päivän päätteeksi 8
- Palkkiot ja korvaukset 8

Pakolliset koulutukset

Vaalitoimisto järjestää vaalitoimikunnille tiistaina **21.2.2023** klo **16.00–17.45** koulutustilaisuuden kaupungintalolla kokoushuoneessa Martinlaakso. Pakottavista syistä koulutukseen voi osallistua myös etänä. Koulutus on pakollinen, ja siitä maksetaan palkkio osallistujalistan mukaan.

Tutustu jo ennen koulutusta huolella näihin vaalitoimiston ohjeisiin laitosäänestyksen kulusta ja vaalitoimikunnan tehtävistä sekä oikeusministeriön vaaliohjeisiin nro 3 – [Ennakkoäänestys laitoksessa](#). Painettu ohjekirjanen jaetaan koulutustilaisuudessa tai sen voi tarvittaessa noutaa vaalitoimistolta kaupungintalolta.

Äänioikeuskysely

Vaalitoimikunnan puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on mahdollisuus tarkistaa mobiilisti äänestäjän henkilötunnuksella tämän äänioikeus ja äänioikeuskunta, jos se ei muuten selviä. Mobiiliäänioikeuskyselyn voi tehdä puhelimella tai tabletilla osoitteessa <https://vat.om.fi>. Järjestelmään kirjaudutaan pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Käyttöoikeus vaatii rekisteröitymisen etukäteen, joten puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee ilmoittaa henkilötunnuksensa vaalitoimistolle **13.2.2023 klo 16.00 mennessä** joko mieluiten suojatulla sähköpostiyhteydellä Sam Lindbergille, sam.lindberg@vantaa.fi tai puhelimitse 043 826 6706.

Koronaturvallisuus

Oikeusministeriö ja THL: eivät ole toistaiseksi antaneet erityisiä koronatoimintaohjeita. Vaalitoimisto tiedottaa tästä tarvittaessa ja julkaisee ohjeet osoitteessa <https://www.vantaa.fi/fi/vaaliohjeet>. Vaalitoimisto pitää ohjeistusta ajan tasalla sekä tiedottaa erikseen, mikäli kaupungin terveysviranomaiset antavat tarkempia alueellisia ohjeita.

Saat hoitaa laitosäänestystä vain oireettomana. Ilmoita sairauspoissaoloistasi välittömästi sekä vaalitoimistoon että puheenjohtajistolle sijaisen pikaiseksi järjestämiseksi.

Toimitsijatarvikkeissa on käsidesiä, kertakäyttöisiä suu-nenäsuojaimia, kasvovisiirejä sekä desinfiioivia puhdistusliinoja.

Laitosäänestyksen suunnitteluajakaulu

Suunnitellessaan laitosäänestystä vaalitoimisto ottaa yhteyttä ao. laitoksen yhteyshenkilöön ja laatii alustavan kierrosaikataulun viikoilla 7–8. Vaalitoimikunnan puheenjohtaja käy läpi ehdotuksen ja tekee tarvittaessa muutosehdotuksia vaalitoimistolle. Lopullisen kierrosaikataulun valmistuttua puheenjohtaja ottaa yhteyttä laitokseen 6.3.2023 mennessä ja vahvistaa äänestyksen ajankohdat yhteyshenkilölle sekä sopii tämän kanssa mahdollisista korona-ajan turvajärjestelyistä.

Jokaisessa kaupunginhallituksen määräämässä laitoksessa on käytävä. Toimikunnan on oltava paikalla kuulutuksessa määritellyn ajan (10–15 minuuttia) siinäkin tapauksessa, että laitoksessa ei ole yhtään äänestyskykyistä henkilöä.

Vaalitoimisto huolehtii siitä, että viikkoa ennen ennakkoäänestyksen alkua äänestäjille ilmoitetaan äänestysajoista ja -järjestelyistä laitoksessa esille pantavin kuulutuksin tai tiedottein. Tarvittaessa ennakkoäänestyksestä tiedotetaan myös osastoilla ja potilashuoneissa.

Vaalitoimikunnan puheenjohtajan tulee olla yhteydessä kunkin laitoksen yhteyshenkilöön ja varmistaa, että kuulutukset on laitettu esille.

Laitosäänestyksen kulku

Vaalitoimikuntaan nimetään kuusi jäsentä. Päättävaltainen se on kolmijäseninen, jolloin yhden jäsenistä tulee olla puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Äänestystä vastaanotettaessa tulee kolmen jäsenen olla läsnä. Vaalitoimikunta ei voi jakautua kahdeksi erilliseksi samaan aikaan toimivaksi kolmen hengen ryhmäksi. Yhdeltä toimituspäivältä palkkio maksetaan vain kolmelle.

Puheenjohtaja jakaa äänestyksen toimittamiset **kaikille toimikunnan jäsenille** esimerkiksi siten, että yhtenä päivänä laitoksissa kiertää puheenjohtaja jäsenen ja varajäsenen kanssa ja toisena varapuheenjohtaja kahden varajäsenen kanssa. Työvuorojärjestelyissä tulisi ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon, ettei ryhmässä olisi kahta toimitsijaa samasta puolueesta.

Kaikille laitoksessa oleville ennakkoäänestämiseen oikeutetuille on varattava mahdollisuus äänioikeutensa käyttämiseen. Aluksi vaalitoimikunta voi ottaa äänestäjiä vastaan tarkoitukseen sopivassa suurehkossa tilassa, jolla ei äänestyksen aikana saa olla muuta käyttöä. Sijainnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota vaalisalaisuuden säilymiseen. Tilaan on järjestettävä riittävä opastus, esteetön kulku ja riittävä valaistus.

Kun kaikki halukkaat ovat äänestäneet vaalihuoneessa, käy toimikunta vielä erikseen osastoilla ja potilashuoneissa niiden liikuntakyvyttömiä äänestäjien luona, jotka ovat ilmoittaneet äänestysmahallukkuudestaan. Ennen poistumistaan laitoksesta toimikunnan tulee vielä varmistaa henkilökunnalta, että **kaikki halukkaat ovat päässeet äänestämään**.

Tarvittaessa toimintatapaa voi muuttaa laitoksen ja äänestäjien tarpeiden mukaan.

Vaalitoimikunnan jäsen/varajäsen tai äänestäjän itse valitsema henkilö toimii tarvittaessa äänestäjän avustajana. Mikäli toimikunnan jäsen toimii avustajana, ei tämä vaikuta toimikunnan päätösvaltaisuuteen.

Toimikunnan on oltava äänestyspaikalla läsnä koko kuulutuksessa ilmoitetun ajan, vaikka kaikki halukkaat olisivatkin jo saaneet äänestää.

Ennen äänestyskierrosta

Vaalitoimikuntien laitosäänestyskierrokset alkavat porrastetusti ensimmäisenä ennakköäänestyspäivänä vaalitoimistolta. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan myöhemmin. Vaalitoimisto jakaa aikataulut ja toimitsijalaukut, joihin on pakattu laitosäänestyksessä tarvittavat asiakirjat ja tarvikkeet. Tarkista vielä itsekkin laukkujen sisältö ja ilmoita puutteista välittömästi vaalitoimistolle. Säilytä vaalimateriaali siten, ettei mahdollisuutta sen väärinkäyttöön pääse syntymään.

Vaalimateriaali

Puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja huolehtii aina äänestyspäivän päätteeksi, että vaalimateriaaleja on riittävästi myös seuraavalle päivälle.

Vaaliasiakirjat

- äänestysliput (100 kpl nipuissa)
- lähetekirjelomakkeet
- vaalikuoret
- lähetekuoret
- äänestäjistä pidettävä luettelo – jokaiselle laitokselle oma erillinen luettelolomake
- luettelo kaikkien Suomen keskusvaalilautakuntien postiosoitteista
- ehdokasluettelot (sekä Uusimaa että koko Suomi)
- numeromallit

Vaalitarvikkeet

- vaalileimasimet
- vaalitoimitsija-rintamerkit, joihin on merkitty henkilön tehtävä vaalitoimikunnassa
- kopio kaupunginhallituksen päätöksestä, jolla vaalitoimikunta on asetettu
- äänestyssuoja
- kirjoituslusta
- penaali: kuulakärki- ja lyijykyniä, suurennuslasi, sormitutti, teroitin
- muistiinpanopaperia, post-it-lappuja
- liimapuikko
- kuminauhat, klemmarit
- teippi
- opastenuolet

Muu materiaali

- kierrosaikataulut
- palkkiolomake

Suojatarvikkeet

- käsidesi
- kasvomaskit
- suojavisiirit
- desinfioivat puhdistusliinat

Äänestyspaikan järjestäminen

- järjestä suojattu äänestystila ja/tai -pöytä
- järjestä toimitsijapöytä ja vaalitarvikkeet paikoilleen
- laita ehdokasluettelot ja numeromallit selkeästi näkyville
- varmista riittävä opastus äänestyspaikalle
- varmista sujuva kulkureitti ja esteettömyys liikuntarajoitteisille
- tarkista, ettei lähistöllä ole vaalisalaisuutta rikkovia turvakameroita tai muuta äänestystä häiritsevää toimintaa
- laitoksen henkilökunta pitää lähtökohtaisesti huolta siitä, onko äänestäjien tarpeen käyttää maskia ja varaa heille tarvittavat maskit
 - pidä kuitenkin maskeja varalla myös äänestäjille

Äänestäminen

- varmista äänestäjän henkilöllisyys voimassa olevasta kuvallisesta henkilöllisyystodistuksesta
- pyydä maskia käyttävää äänestäjää riisumaan se todentamisen ajaksi
 - maskia ei tarvitse poistaa, jos laitoksen henkilökunta voi auttaa äänestäjän henkilöllisyyden vahvistamisessa
- maskin käyttämättä jättäminen ei ole äänestämisen este
- ohjeista äänestäjää tarvittaessa suullisesti maskin turvallisesta poistamisesta:
 - Ojenna henkilöllisyystodistuksesi tarkastettavaksi.
 - Ota maski kasvoiltasi tarttuen korvalenkkeihin molemmin puolin.
 - Pidä maskia samalla poistamisotteella käsissäsi tarkastuksen ajan.
 - Älä laske maskia käsistäsi.
 - Luvan saatuaasi pue maski takaisin yllesi varoen kasvojasi koskettamatta.
 - Laita henkilöllisyystodistuksesi talteen.
- jos äänestäjän äänioikeudessa on jotain epäselvää, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja voivat tarkistaa äänioikeuden ja kotikunnan mobiilisti vaalitietojärjestelmästä
- anna äänestäjälle äänestyslippu avattuna sisäpuoli ylöspäin ja tekstipuoli oikein päin äänestäjään nähden
- ohjeista äänestäjää tekemään äänestysmerkintänsä ympyrän sisälle
- pyydä äänestäjää tekemään äänestysmerkintänsä ja sen jälkeen taittamaan äänestyslippu
- leimaa äänestyslippu huolellisesti äänestäjän nähden (rauhallinen leimaus keskelle taitetun lipun kantta)
- anna äänestäjälle vaalikuori, johon tämä laittaa leimatun äänestyslippunsa itse
- pyydä äänestäjää liimaamaan kuori kiinni, avusta tarvittaessa
- varmista vielä, että vaalikuori on pitävästi suljettu

Vaalilomakkeiden täyttö

- pyydä äänestäjää allekirjoittamaan ilmoituskorttinsa ja lisäämään siihen **henkilötunnuksensa**
TAI, jos hänellä ei ole ilmoituskorttia mukanaan,
- täyttämään erillinen lähetekirje, johon merkitään
 - äänestäjän kotikunnan keskusvaalilautakunnan nimi ja osoite – varmista äänestäjän kotikunta (tarvittaessa mobiilisti)
 - äänestäjän täydellinen nimi ja henkilötunnus sekä kotiosoite
 - äänestäjän **allekirjoitus**
- tarkista, että kaikki kohdat on täytetty asianmukaisesti ja oikein

- puheenjohtaja/varapuheenjohtaja merkitsee lähetekirjeeseen **päivämäärän ja kaupungin** (Vantaa) sekä **allekirjoittaa** lomakkeen
 - laitoksen nimi ei saa näkyä missään
- merkitse äänestäjän tiedot äänestäjistä pidettävään luetteloon – merkitse luettelon yläosaan äänestyspaikaksi Vantaa
- jos äänestäjä käyttää omaa avustajaa, merkitse äänestäjistä pidettävän luettelon Huomautuksia-kohtaan sekä äänestäjän että häntä avustaneen henkilön nimi
- sulje vaalikuori ja ilmoituskortti tai lähetekirje äänestäjän nähden keltaiseen lähetekuoreen ja tarkista, että se on pitävästi suljettu
- puhdista äänestäjien käyttämät ja mahdolliset muut tarvikkeet jokaisen käynnin päätteeksi ja pidempään yhdellä äänestyspaikalla ollessanne säännöllisin väliajoin

Luettelo ennakolta äänestäneistä

Jokaiselle laitokselle pidetään omaa erillistä luetteloa. Jos kaikki laitoksessa äänestävät eivät mahdu yhdelle lomakkeelle, jatka luetteloa seuraavalle lomakkeelle. Nido kaikki käytetyt lomakkeet äänestyksen päätyttyä yhdeksi nipuksi, numeroi lomakkeet ja merkitse päällimmäiseen lomakkeeseen äänestäneiden miesten sekä kaikkien äänestäneiden lukumäärä.

Täytä luettelo huolellisesti kaikilta osin. Oikeusministeriön vaaliohjeissa on yksityiskohtaiset täyttöohjeet, täyttömalli löytyy ohjekirjan lopusta.

Mikäli äänestäjä ei itse kykene tekemään mitään merkintöjä tai osaa tehdä ainoastaan puumerkin ja käyttää itse valitsemaansa avustajaa, merkitse luettelon Huomautuksia-kohtaan esimerkiksi ”Matti Meikäläisen avustajana toimi Anna Avustaja”. Tee merkintä myös lähetekirjeeseen. Myös vaalitoimikunnan jäsen voi toimia avustajana, mutta tieto tästä merkitään vain lähetekirjeeseen.

Jos toimitus on ylivoimaisen esteen vuoksi pakko keskeyttää sen jälkeen, kun äänestäjä on jo merkitty luetteloon, vedä nimen päälle viiva (nimen täytyy olla vielä luettavissa) ja kirjoita viereen ”Ei lueta”.

Laitoskohtainen luettelo on tarkistettava. Sen allekirjoittaa puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja varmentaa jäsen tai varajäsen. Täytetty luettelo on samalla vaalitoimikunnan pöytäkirja, joka tulee julkiseksi vasta varsinaisen vaalipäivän äänestyksen päätyttyä.

Niputa valmiiksi erikseen Vantaan äänet ja muiden kuntien äänet.

Päivän päätteeksi

Toimita jokaisen laitosäänestyspäivän päätteeksi lähetekuoret vaalitoimistoon kaupungintalolle jälkikirjattavaksi tai postitettavaksi muualle Suomeen. Tarvittaessa voit täydentää samalla toimitsijalaukun sisältöä. Myös luettelot ennakolta äänestäneistä palautetaan päivittäin.

Palauta viimeisen laitosäänestyspäivän jälkeen kaikki vaalimateriaali vaalitoimistolle.

Palkkiot ja korvaukset

Vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan jokaiselta toimituspäivältä € 390,- palkkio ja jäsenelle tai varajäsenelle € 290,- palkkio.

Pakollisesta koulutuksesta maksetaan € 70,- palkkio osallistujalistan mukaisesti.

Ansionmenetyksen korvausta maksetaan työnantajan tai muun todistuksen mukaan varsinaisen vaalipäivän ansiomenetyksen todellinen määrä, kuitenkin enintään € 40,- tunnilta. Yrittäjä voi hakea ansionmenetykskorvausta omalla vapaamuotoisella ilmoituksellaan enintään € 20,- per tunti.

Lastenhoidon järjestämisestä varsinaisena vaalipäivänä korvataan palveluntuottajan tositteen mukaan hoitajalle maksettu palkkio alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen hoidosta, kuitenkin enintään € 20,- tunnilta. Korvaus on saajalleen veronalaista tuloa. Lastenhoitokulujen korvaamisen ehtona on, että työstä on toimitettu kaikki työnantajan velvoitteet. Lisätietoa löytyy verohallinnon sivuilta.

Matkakorvauksena maksetaan matka kaupungintalo-äänestyspaikat-kaupungintalo verohallinnon ohjesäännön mukaisesti. Vuoden 2023 korvaukset ovat

- kilometrikorvausta € 0,53/km
- lisäkorvaus € 0,03/km/henkilö muista työtehtäviin liittyvistä kyydissä olleista matkustajista
- julkisella kulkuneuvolla todellisten kulujen mukaan
- taksikuluja ei korvata.

Sujuvan ja oikea-aikaisen maksatuksen varmistamiseksi kaikkien tulee toimittaa luottamushenkilön perustietoilmoitus ja voimassa oleva palkkatulon verokortti. Tietosuojaan turvaamiseksi asiakirjat toimitetaan sähköisen **OmaVantaa-asiointipalvelun** kautta osoitteessa <https://asiointi.vantaa.fi>. Palveluun kirjaututaan kohdasta **Kaupungin luottamushenkilöiden perustietolomake** ja rekisteröidytään Suomi.fi-tunnistautumisen kautta pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sirullisella henkilökortilla. Toimintaohjeet ovat liitteenä.

Perustietoilmoitus tulee toimittaa **17.2.2023 mennessä**. Ohjelmistomuutoksen vuoksi tulee **kaikkien** toimittaa perustietoilmoitus palkkionmaksun oikeellisuuden varmistamiseksi, mikäli ei tällä hetkellä toimi jossain muussa Vantaan kaupungin luottamustoimessa. Kirjausvaihtoehtoksi valitaan Uusi ilmoitus.

Luottamustoimen kohdentamista varten lomakkeelle merkitään myös seuraavat tiedot:

- Toimielin-kohdassa valitaan Muu, mikä? ja tietoihin lisätään Vaalitoimikunta ja sen numero.
- Puolue-kohtaan merkitään tieto **puoluemaksun** perinnästä. Tarkempaa tietoa puoluemaksusta voi tarvittaessa kysyä oman puolueen kunnallisjärjestöltä.

Lomakkeelle lisätään liitteeksi **voimassa oleva palkkatulon verokortti** sähköisenä asiakirjana tai skannattuna kopiona. Jos verokortti ei ole liitteenä, palkkionlaskenta toimittaa verotuksen 60 % mukaan. Huomaatthan, että eläkeläisverokortti ei kelpaa palkkionmaksatukseen, tarvittavan palkkatulon verokortin voi tilata verotoimistosta linkin [Verokortti - vero.fi](https://vaalit.vantaa.fi/verokortti) kautta.

Verokortti tallennetaan palveluun nimettynä seuraavasti: Verokortti 2023 Eduskuntavaalit, Sukunimi Etunimi.

Vaalitoimisto jakaa tarvikenoudon yhteydessä esitetyt palkkiolomakkeen. Merkitse siihen nimesi perään laitosäänestyksen toimituspäivät, ajatut kilometrit, kydyssä mahdollisesti olleen henkilön nimi sekä maksamasi pysäköintimaksut tositteiden mukaan. Allekirjoita lomake ja pyydä siihen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan allekirjoitus vahvistukseksi. He palauttavat palkkiolomakkeen ja sen mahdolliset liitteet vaalitoimistoon välittömästi viimeisen laitosäänestyspäivän päätteeksi.

Palkkiolomakkeelle voi merkitä myös koulutustilaisuudesta (koti/työpaikka–kaupungintalo–koti) ja puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan laitosäänestyspaikalla ennen äänestysajanjaksoa tehdystä tarkastuskäynnistä aiheutuneet kilometrit.

Mahdolliset erikseen toimitettavat tositteet (mm. ansionmenetys, lastenhoitokorvaus) tulee toimittaa välittömästi vaalien jälkeen vaalitoimistolle osoitteeseen vaalit@vantaa.fi mieluiten salattuna sähköpostina. Tarvittaessa ne voi lähettää postitse osoitteella Vantaan kaupunki, Vaalitoimisto, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki tai tuoda suljetussa kirjekuoressa kaupungintalon virastomestareille osoitteeseen Asematie 7, 01300 Vantaa. Kuoren päälle merkintä Vaalitoimisto.

Koulutuspalkkiot maksetaan 30.4.2023 mennessä osallistujalistan mukaan, mikäli kaikki asiakirjat on täytetty asianmukaisesti ja toimitettu määräpäivään mennessä annettujen ohjeiden mukaan.

Eduskuntavaalien palkkiot maksetaan 31.5.2023 mennessä, mikäli kaikki asiakirjat on täytetty asianmukaisesti ja toimitettu määräpäivään mennessä annettujen ohjeiden mukaan.

Palkkiolaskelma toimitetaan jokaisen omaan verkkopankkiin. Palkkalaskelman toimittajaksi merkitään CGI.

Palkkioihin liittyvät kyselyt voi lähettää osoitteeseen vaalit@vantaa.fi.

Jos sinulla on kysyttävää vaalitoimikunnan tehtävistä tai muista laitosäänestykseen liittyvistä asioista, ota yhteyttä Petri Heikkiseen puhelimitse tai sähköpostitse.

Ystävällisin terveisin,

Vaalitoimisto
Petri Heikkinen
vaaliassistentti
puh. 040 759 2409
vaalit@vantaa.fi

LIITTEET

Ote kaupunginhallituksen päätöksestä 30.1.2023
Kaupungin luottamushenkilön perustietolomake -täyttöohje

2023

EDUSKUNTAVAALIT

3

VAALI- OHJEET

Ennakkoäänestys laitoksessa

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VAALIT
VAL

VAALIOHJEET VUONNA 2023 TOIMITETTAVIA EDUSKUNTAVAALEJA VARTEN

Oikeusministeriö antaa vaalilain (714/1998) 10 §:n nojalla asianomaisille vaaliviranomaisille seuraavat vaaliohjeet 2.4.2023 toimitettavia eduskuntavaaleja varten. Vaaliohjeet ovat voimassa 1.1.– 30.4.2023.

Vaaliohjeet

- Nro 1: Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävät
- Nro 2: Vaalilautakunnan tehtävät
- Nro 3: Ennakkoäänestys laitoksessa
- Nro 4: Ennakkoäänestys kotimaan yleisessä ennakkoäänestyspaikassa
- Nro 5: Kotiäänestys
- Nro 6: Ennakkoäänestys ulkomailla
- Nro 7: Vaalipiirilautakunnan tehtävät

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2022

Vaalijohtaja

Arto Jääskeläinen

Neuvotteleva virkamies

Heini Huotarinen

Käyntiosoite
Eteläesplanadi 10
HELSINKI

Postiosoite
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Puhelin
02951 6001

Faksi
09 1606 7730

Sähköpostiosoite
oikeusministerio@om.fi

Julkaisija: OIKEUSMINISTERIÖ
Utgivare: JUSTITIEMINISTERIET

Teksti: Oikeusministeriö
Text: Justitieministeriet

Paino: PunaMusta Oy, Tampere, 2022
Tryckning: PunaMusta Oy, Tammerfors, 2022

Sisällys:

1.	YLEISTÄ VUODEN 2023 EDUSKUNTAVAALEISTA	5
2.	KUNNAN VAALIVIRANOMAISET	7
2.1	Yleistä	7
2.2	Kelpoisuusrajauitukset eduskuntavaaleissa	7
3.	VAALITOIMIKUNTA	9
3.1	Vaalitoimikunnan kokoonpano	9
3.2	Päätösvaltaisuus	9
3.3	Vaalitarkkailijoiden läsnäolo-oikeus	9
4.	LAITOSÄÄNESTYS	10
4.1	Yleistä laitosäänestyksen järjestämisestä	10
4.2	Laitosäänestyksen valmistavat toimenpiteet	12
4.3	Laitosäänestyksen kulku	18
4.4	Äänestäjän avustaminen	31
4.5	Järjestyksen ylläpito	32
4.6	Lähetekuorten toimittaminen kunnan keskusvaalilautakunnalle	32
4.7	Vaalimateriaalin palauttaminen ennakkoäänestyksen päätyttyä	34
5.	MUITA OHJEITA	35
5.1	Oikeusministeriön vaalisivut	35
5.2	Oikeusministeriön palvelunumero	35
5.3	Vaaliviranomaisten yhteystiedot	35
5.4	Opastus ja neuvonta ongelmatilanteissa	35

Liitteet:

LIITE 1	Eräitä määräaikoja vuoden 2023 eduskuntavaaleissa	36
LIITE 2	Ilmoituskortti	43
LIITE 3	Lähetekirjelomake	44
LIITE 4	Vaalikuori	45
LIITE 5	Lähetekuori	46
LIITE 6	Luettelo ennakolta äänestäneistä	47
LIITE 7	Lähetekuorten kuittauslista -lomake	49
LIITE 8	Oikeusministeriön ohje äänestäjälle äänestysmerkinnän tekemisestä	50

Tervetuloa tärkeään tehtävääsi eduskuntavaaleissa! Tehtäväsi on vastuullinen, joten perehdy siihen huolellisesti. Vaalilaista, tästä ohjeesta sekä koulutuksesta saat kaiken tarvitsemasi tiedon.

Aloita tulostamalla itsellesi ajantasainen vaalilaki osoitteesta <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980714>. Tutustu siihen huolellisesti ja pidä se saatavilla, kun hoidat tehtäviäsi.

Ennakkoäänestyksen kulku kuvataan yksityiskohtaisesti vaalilain luvussa 5 (46-66 §:t) ja vaalipäivän äänestyksen kulku luvussa 6 (67-83 §:t). Jos työskentelet ennakkoäänestysasiakirjojen tai kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen parissa, vaalilain 63 ja 66 g § tulevat sovellettaviksi. Luvussa 9 on vaalikohtaista eduskuntavaaleja koskevaa sääntelyä, joka ei koske suoraan kunnan vaaliviranomaisen tehtäviä. Kiinnitä kuitenkin huomiota vaalilain 184-186 §:iin, koska nämä säännökset koskevat velvollisuuksiasi vaalitehtävissä.

Kun olet opiskellut vaalilaista tehtävääsi koskevat säännökset, lue tämä ohje, joka perehdyttää sinut tarkemmin tehtäviisi.

Vaaliviranomaisten toimintaan sovelletaan vaalilain lisäksi kuntalakia ja hallintolakia. Hyvän hallinnon periaatteet koskevat myös vaaliviranomaisia. Se tarkoittaa esimerkiksi, että sinun on vaaliviranomistehtävissä toimittava yhdenvertaisesti sekä palveltava äänestäjiä asianmukaisesti ja ystävällisesti. Kuntalain tulkinnasta saa parhaiten neuvoja Suomen Kuntaliiton lakiasianneuvonnasta (hallintolakimiehet@kuntaliitto.fi).

Oikeusministeriö on julkaissut vaaliviranomaisten tietopankin Vaalipoolin, joka löytyy osoitteesta www.vaalit.fi/vaalipooli. Vaalipooli toimii materiaali- ja tietopankkina, josta vaaliviranomaiset löytävät tietoa vaalien järjestämisen eri osa-alueista vastaavista viranomaisista, vaaleihin liittyvää ohjeistusta koottuna sekä toimintamalliehdotuksia erilaisiin vaalivarustamisen tilanteisiin.

Ennen tämän ohjeen julkaisua oikeusministeriö on lähettänyt kunnille kuntakirjeen (14.9.2022). Se löytyy myös vaalit.fi-sivustolta. Kirjeessä on ohjeistusta äänestyspaikkojen valinnasta ja varustamisesta sekä vaaliviranomaisten esteellisyydestä ja kelpoisuudesta.

Pidä vaalilaki ja tämä ohjekirja aina mukanasasi, kun hoidat tehtäviäsi, niin sinulla on useimpiin kysymyksiin vastaus valmiina käden ulottuvilla.

Koronavirus- tai muu epidemiatilanne voi olla vielä ajankohtainen vaalien aikaan. Tässä painatussa ohjeessa ei voida ottaa huomioon viimeisintä tautitilannetta, minkä vuoksi mahdollisista koronavirustilanteen vaativista erityistoimenpiteistä annetaan erillistä ohjeistusta. Oli epidemiatilanne mikä hyvänsä, on tarpeen ottaa käyttöön mahdollisimman väljiä tiloja, huolehtia käsihygieniasta ja jäädä tarvittaessa kotiin sairastamaan.

1. YLEISTÄ VUODEN 2023 EDUSKUNTAVAALEISTA

Eduskuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 2 päivänä huhtikuuta 2023. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 22.–28.3.2023 ja ulkomailla 22.–25.3.2023. Ulkomailla olevassa suomalaisessa laivassa ennakkoäänestys voidaan kuitenkin aloittaa jo 15.3.2023.

Eduskuntavaalien toimittamisesta säädetään vaalilaissa (714/1998; <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980714>). Vaaliviranomaisten tulee tämän ohjeen lisäksi huolellisesti tutustua eduskuntavaaleja koskevaan lainsäädäntöön. Vaaliohjeet vain täsmentävät laissa määrättyjä menettelytapoja.

Äänioikeudesta eduskuntavaaleissa säädetään perustuslain 14 §:ssä ja vaalikel-
poisuudesta perustuslain 27 §:ssä.

Digi- ja väestötietovirasto perustaa äänioikeusrekisterin, johon otetaan ne henkilöt, jotka ovat väestötietojärjestelmän tietojen mukaan äänioikeutettuja eduskuntavaaleissa. Jokaisesta äänioikeutetusta otetaan äänioikeusrekisteriin vaalilain 18 §:ssä luetellut tiedot, sellaisina kuin ne ovat väestötietojärjestelmässä perjantaina 10.2.2023 kello 24. Digi- ja väestötietovirasto laatii jokaiselle äänioikeusrekisteriin otetulle henkilölle äänioikeusilmoituksen (ilmoituskortin) ja lähettää sen viimeistään torstaina 9.3.2023 niille äänioikeutetuille, joiden osoite on tiedossa. Jos äänioikeutettu on ottanut käyttöön Suomi.fi Viestit-palvelun, äänioikeusilmoitus lähetetään sähköisesti.

Ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänestäjän oman vaalipiirin alueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista sekä niiden osoitteista ja aukioloajoista.

Äänioikeutettu voi äänestää valintansa mukaan joko ennakkoon tai vaalipäivänä. Äänioikeutta ei saa käyttää asiamiehen välityksellä.

Ennakkoon äänioikeutettu voi äänestää

- 1) missä tahansa vaalilain 9 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa yleisessä ennakkoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla. Nämä paikat julkaistaan osoitteessa www.vaalit.fi; tai
- 2) vaalilain 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa laitoksessa, jos hän on siellä hoidettavana tai sinne otettuna tai suorittamassa asepalvelusta; tai
- 3) vaalilain 9 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa ulkomailla olevassa suomalaisessa laivassa, jos hän kuuluu laivan henkilökuntaan; tai
- 4) eräin edellytyksin kotonaan vaalilain 9 §:n 2 momentissa tarkoitettussa kotiaänestyksessä tai
- 5) kirjeitse, mikäli hän asuu tai oleskelee ulkomailla koko ennakkoäänestysajanjakson ja vaalipäivän.

Vaalipäivänä äänestys toimitetaan kello 9–20 jokaisessa kunnassa äänestysalueittain. Äänioikeutettu saa äänestää vain siinä äänestysalueessa (äänestyspaikassa), joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen ja joka mainitaan äänestäjälle lähetetyssä äänioikeusilmoituksessa.

2. KUNNAN VAALIVIRANOMAISET

2.1 Yleistä

Vuoden 2023 eduskuntavaalien toimittamisesta kunnassa huolehtivat seuraavat vaaliviranomaiset:

- kunnan keskusvaalilautakunta,
- vaalilautakunta,
- vaalitoimikunta,
- yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsija,
- kotiaänestyksen vaalitoimitsija ja
- vaaliavustaja vaalipäivän äänestyspaikalla.

2.2 Kelpoisuusrajoitukset eduskuntavaaleissa

Vaalilain 9 a §:n mukaan vaaliviranomaisen on toimittava tehtävässään puolueettomasti. Tätä yleissäännöstä vahventamaan on vaalilaissa säädetty eräitä rajoituksia siihen, kuka on kelpoinen olemaan vaaliviranomaisena ja mainittu nimenomaisesti, sovelletaanko vaaliviranomaisen toimintaan hallintolain (365/2003) 27–30 §:n esteellisyysääntelyä.

Keskusvaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamies.

Vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla ehdokas.¹

Vaalitoimitsijana yleisessä ennakkoäänestyspaikassa ei saa olla

- ehdokas eikä
- ehdokkaan puoliso², lapsi, sisarus eikä vanhempi.

Vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä ei saa olla

- ehdokas eikä
- ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi.

Vaalitoimitsijana kotiaänestyksessä ei saa olla

- ehdokas eikä
- ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi.

¹ Sama rajoitus koskee myös vaalilain 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vaalilautakunnan mahdollisia avustajia.

² Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoita sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyissä parisuhteissa eläviä henkilöitä.

Vaaliavustajana vaalipäivän äänestyspaikalla ei saa olla

- ehdokas eikä
- ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus eikä vanhempi.

Yleisenä kelpoisuusrajoituksena on lisäksi, että vaaliviranomaisena ei saa olla vajaavaltainen henkilö (alle 18-vuotias tai vajaavaltaiseksi julistettu).

2.2.1 Esteellisyysääntelyn soveltaminen kunnan vaaliviranomaisiin

Esteellisyys tarkoittaa tilannetta, jossa käsittelyn puolueettomuus saattaa vaarantua asiaa viranomaisessa käsittelevän henkilön ja käsiteltävän asian tai sen asianosaisen välisen suhteen vuoksi.

Esteelliset henkilöt luetaan hallintolain 28 §:ssä. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Esteellisen henkilön on itse ilmoitettava esteellisyydestään. Monijäsenisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä päättää asianomainen toimielin. Esteellisen tilalle on viipymättä määrättävä esteetön henkilö.

Vaalilain mukaan hallintolain esteellisyysääntelyä sovelletaan:

- keskusvaalilautakunnan jäseniin ja varajäseniin.

Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta:

- vaalilautakunnan jäseniin eikä varajäseniin³,
- vaalitoimikunnan jäseniin eikä varajäseniin,
- yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijaan,
- kotiaänestyksen vaalitoimitsijaan, eikä myöskään
- vaalipäivän äänestyksen vaaliavustajaan.

2.2.2 Vaaliviranomaisen vastuusta

Vaalilain 185 §:n mukaan jos kunnan keskusvaalilautakunnan, vaalilautakunnan tai vaalitoimikunnan jäsen tai vaalitoimitsija taikka muu henkilö tässä laissa tarkoitettuna vaaliviranomaisena toimiessaan laiminlyö velvollisuutensa, häntä rangaistaan niin kuin virkamiestä virkarikoksesta.

³ Eikä vaalilain 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin mahdollisiin avustajiin (ks. myös alaviite 2).

3. VAALITOIMIKUNTA

3.1 Vaalitoimikunnan kokoonpano

Eduskuntavaalien ennakkoäänestyksen järjestämisestä laitoksessa (laitosäänestys) huolehtii kunnanhallituksen hyvissä ajoin ennen vaaleja asettama vaalitoimikunta.⁴

Vaalitoimikuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa vaalipiirissä vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puolueita. Vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

3.2 Päätösvaltaisuus

Vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä. Mikäli syntyy tilanne, jossa sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat tilapäisesti poissa, kolmijäseninen vaalitoimikunta valitsee keskuudestaan tilapäisen puheenjohtajan kunnan hallintosäännön määräysten mukaisesti. Vaalitoimikunnan on oltava päätösvaltainen ottaessaan vastaan äänestyksiä.

Uuden luottamushenkilön valitsemisesta kunnan toimielimeen kesken toimikauden säädetään kuntalaissa.

3.3 Vaalitarkkailijoiden läsnäolo-oikeus

Vaalilain 184 §:n 2 momentissa säädetään valtuutuksen saaneen vaalitarkkailijan oikeudesta olla läsnä silloin kun vaaliviranomainen suorittaa tehtäviään. Läsnäolo-oikeus koskee siten paitsi kokouksia myös vaaliviranomaisen kaikkea muutakin toimintaa.

Oikeusministeriön tiedossa ei toistaiseksi ole vaalitarkkailumission kohdistumista Suomeen vuoden 2023 eduskuntavaaleissa.

⁴ Useissa kunnissa yksi vaalitoimikunta ehtii huolehtia ennakkoäänestyksestä kaikissa kunnan alueella olevissa laitoksissa. Jos ennakkoäänestyspaikkoina olevia laitoksia kuitenkin on useita, on kunnanhallituksen asetettava tarvittaessa useampia vaalitoimikuntia. Harkittaessa asetettavien vaalitoimikuntien lukumäärää tulee ottaa huomioon, paitsi laitosten määrä ja koko, myös se, että sisäisen järjestyksen ylläpitämisen turvaaminen erityisesti rangaistuslaitoksissa voi aiheuttaa sen, että ennakkoäänestyksen toimittaminen niissä vie huomattavasti aikaa.

4. LAITOSÄÄNESTYS

4.1 Yleistä laitosaänestyksen järjestämisestä

4.1.1 Missä laitoksissa ennakkoäänestys järjestetään?

Laitoksia, joissa ennakkoäänestys järjestetään, ovat:

- 1) Sairaalat, esimerkiksi: yleissairaalat, terveyskeskusten vuodeosastot, psykiatriset sairaalat jne.;
- 2) Ympäri vuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnan hallituksen määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt, esimerkiksi: vanhainkodit ja vastaavat yksiköt, hoito-, hoiva-, veljes- ja sairaskodit, sosiaalihuoltolaissa, vammaispalvelulaissa ja kehitysvammalaissa tarkoitetut palvelutalot, asuntolat, päihdehuollon laitokset, kehitysvammalaitokset jne. Määriteltäessä sitä, kuuluuko sosiaalihuollon toimintayksikkö suoraan vaalilain 46 §:n 2 momentin perusteella (ja siis ilman kunnan hallituksen päätöstä) ennakkoäänestykseen piiriin, ratkaisevaa on, annetaanko yksikössä ympärivuorokautista hoitoa. ”Muista sosiaalihuollon toimintayksiköistä” on kunnan hallituksen tehtävä päätös hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista; sekä
- 3) Rangaistuslaitokset, esimerkiksi: vankilat, vankimielisairaalat jne.
- 4) Puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavan joukko-osaston varuskunnat tai Rajavartiolaituksen varusmieskoulutusta antavat yksiköt.

4.1.2 Kuka saa äänestää laitoksessa?

Ennakkoäänestyspaikoiksi määrättyissä laitoksissa saavat äänestää vain niissä hoidettavina olevat tai niihin otetut henkilöt. Esimerkiksi sairaalan poliklinikalla hoitoa saamassa käyvällä henkilöllä taikka sairaalan henkilökunnalla tai armeijan kantahenkilökunnalla ei ole oikeutta äänestää laitosaänestyksessä.

4.1.3 Äänioikeuden käyttämisen estymisestä

Yleisissä vaaleissa äänioikeutettuja ovat myös ne, joiden toimintakelpoisuutta on tuomioistuimen päätöksellä rajoitettu tai jotka on julistettu vajaavaltaiseksi, esimerkiksi sairauden vuoksi.

Laitoksissa, kuten esimerkiksi psykiatrisissa sairaaloissa, voi olla hoidettavana potilaita, joiden tila äänestyksen toimittamishetkellä on sellainen, etteivät he yleisten periaatteiden mukaan voi suorittaa oikeudellisesti merkittäviä toimia, jollainen äänestäminen yleisissä vaaleissa on. Nämä henkilöt eivät siten käytännössä kykene äänestämään.

Vaalitoimikunnan on tällaisessa tapauksessa ratkaistava, voiko henkilö äänestää. Ennen asian ratkaisemista vaalitoimikunnan on suositeltavaa tapauskohtaisesti pyytää tarvittaessa laitoksen johdon tai muun asiantuntijan (esimerkiksi sairaalassa kyseistä henkilöä hoitava lääkäri) apua sen kysymyksen selvittämisessä, kykeneekö kyseessä oleva henkilö äänestämään.

Jos äänestämistoimitus on henkilön osalta ehditty jo aloittaa, mutta vaalitoimikunta toteaa, ettei hän kykenekään äänestämään eikä äänestystä siten ole mahdollista viedä loppuun, äänestys on keskeytettävä. Asiasta tulee tehdä merkintä ennakolta äänestäneistä pidettävään luetteloon (vaalilomake nro 7).

Jos äänioikeutettu on lääkärin määräämässä eristyksessä tai karanteenissa, hänen on annettava äänestää, jos laitoksen terveydenhuoltohenkilökunta sen sallii. Tällöin vaalitoimikunnan suojautumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Laitoksen työntekijää voidaan käyttää avustajana vaalitoimikunnan ja äänestäjän lähikontaktien välttämiseksi.

4.1.4 Milloin ennakkoäänestys laitoksessa toimitetaan?

Vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakkoäänestys aloitetaan kotimaassa keskiviikkona 22.3. ja lopetetaan vaalipäivää edeltävänä tiistaina 28.3.2023. Laitoksessa ennakkoäänestys toimitetaan vähintään yhtenä ja enintään kahtena tähän ajanjaksoon sattuvana päivänä vaalitoimikunnan määrääminä aikoina.

Äänestäjällä, joka ennakkoäänestykselle määrättyinä aikoina on saapunut ennakkoäänestyspaikkaan, mutta ei ole ehtinyt äänestää sinä aikana, on oikeus äänestää sanotun ajan päätyttyäkin. Toimitusta ei siis saa laitoksessa keskeyttää tai lopettaa ennen kuin jokainen, joka äänestämistä varten on saapunut ennakkoäänestyspaikkaan ennen sen sulkemista, on saanut tilaisuuden käyttää äänioikeuttaan.

4.2 Laitosäänestyksen valmistavat toimenpiteet

4.2.1 Laitosäänestyksessä tarvittava vaalimateriaali

Keskusvaalilautakunta toimittaa vaalitoimikunnalle kaikki laitosäänestyksessä tarvittavat vaaliasiakirjat ja -tarvikkeet hyvissä ajoin ennen ennakkoonäänestyksen alkamista. Vaalitoimikunnan on tarkastettava saamansa materiaali ja mikäli jotain puuttuu, otettava viipymättä yhteys keskusvaalilautakuntaan.

Vaalitoimikunnan on varmistuttava siitä, että ennakkoonäänestysasiakirjat eivät lopu kesken äänestystoimituksen. Tätä varten vaalitoimikunnan on hyvä etukäteen selvittää, kuinka monta äänioikeutettua kussakin laitoksessa on.

4.2.2 Mitä laitosäänestyksessä tarvitaan?

Vaaliasiakirjat:

- 1) Eduskuntavaalien äänestyslippuja (pakattuna 100 kappaleen nippuihin)
 - 2) lähetekirjelomakkeita (vaalilomake nro 5; **liite 3**). Lähetekirjeenä voidaan laitosäänestyksessä käyttää myös äänestäjällä olevaa ilmoituskorttia (vaalilomake nro 3, **liite 2**);
 - 3) ikkunallisia vaalikuoria (vaalilomake nro 4, **liite 4**);
 - 4) lähetekuoria (vaalilomake nro 6), jotka ovat etupuolen väriltään pääosin keltaisia ja joiden etu- ja takapuolelle on painettu punainen Pikakirje Exprès -merkki (vaalilomake nro 6, Ahvenanmaan maakunnassa 6a) (**liite 5**);
 - 5) äänestäjistä pidettävät luettelot (luettelo ennakolta äänestäneistä; vaalilomake nro 7; **liite 6**),
 - 6) jokaisen vaalipiirin ehdokaslistojen yhdistelmät (yhteensä 13),
 - 7) oikeusministeriön ohje äänestäjälle äänestysmerkinnän tekemisestä (**liite 8**),
- Ehdokaslistojen yhdistelmät ja ohje äänestäjälle on asetettava äänestystilaan siten, että ne ovat helposti äänestäjien nähtävillä;
- 8) lähetekuorten kuittauslista -lomakkeita (**liite 7**),

- 9) osoitteesta vaalit.fi/yhteystiedot tulostettu luettelo kaikkien keskusvaalilautakuntien postiosoitteista, sekä

Tarvikkeet:

- 10) Vaalileimasin, jolla äänestysliput leimataan. Mukana on hyvä olla myös varaleimasin. Vaalileima on väriltään sinipunainen ja seuraavanlainen:

- 11) Tunnisteet vaalitoimikunnan jäsenille. Kaikilla vaalitoimikunnan jäsenillä tulisi vaaliviranomaisena toimiessaan olla rinnassaan näkyvillä rintamerkki tai vastaava tunniste, johon on merkitty henkilön tehtävä vaalitoimikunnassa (esimerkiksi "Varapuheenjohtaja", kaksikielisissä kunnissa "Varapuheenjohtaja – Viceordförande"). Tunnisteeseen voidaan liittää myös jäsenen nimi. Menettely auttaa äänestäjiä hahmottamaan, kuka on vaaliviranomainen;
- 12) Jäljennös kunnanhallituksen päätöksestä, jolla vaalitoimikunta on asetettu tai muu asiakirja, josta vaalitoimikunnan kokoonpano käy ilmi. Vaalitoimikunnan jäsenen yhteystietoja ei asiakirjassa kuitenkaan saa olla;
- 13) Kyniä, joilla äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun. Kynät voivat periaatteessa olla minkälaisia tahansa, esimerkiksi kuivamustekyniä tai lyijykyniä. Joidenkin viimeisimpien vaalien aikana julkisuudessa on joskus esitetty, että jotkut äänioikeutetut epäilevät lyijykynällä tehdyn äänestysmerkinnän helposti mahdollistavan vaalivilpin. Vaikka epäily on aiheeton, vaalien yleisen luotettavuuden turvaamiseksi äänestäjille on suositeltavampaa varata kuivamustekynä tai vastaava kynä äänestysmerkinnän tekemistä varten. Joka tapauksessa on varmistettava, että käytetään sellaisia kyniä, että äänestysmerkintä ei suttaa tai näy äänestyslipun läpi. Esimerkiksi tussikynät tai hyvin teräväkärkiset kuulakärkikynät eivät ole tästä syystä suositeltavia äänestysmerkinnän tekemiseen. Kyniä on hankittava riittävästi varalle ottaen huomioon, että eräiden vaaliviranomaisten kokemusten mukaan kuivamustekynät lakkaavat toimimasta jopa lyijykyniä helpommin;
- 14) Kyniä vaalitoimikunnan omaan käyttöön sekä toimistotarvikkeita (muistiinpanopaperia, kostutussieni, liimapuikko, suurennuslasi jne.);

Kalusteet:

Laitosäänestyksessä voidaan tarvittaessa käyttää myös

- 15) Äänestyskoppeja tai vastaavia näkösuojia, joissa äänestysmerkintä voidaan tehdä vaalisalaisuus säilyttäen;
- 16) kannellista kuljetuslaatikkoa tai vastaavaa, johon valmiit lähetekuoret laitetaan;

Vaaliohjeet:

- 17) Oikeusministeriön vaaliohjeita nro 3 (Ennakkoäänestys laitoksessa, tämä ohje). Jäsenten on tullut tutustua vaaliohjeisiin jo etukäteen, mutta ohjeet on syytä pitää jäsenten mukana myös äänestystoimituksessa.

It-laitteet ja tarvikkeet:

Vaalitoimikunta voi käyttää äänioikeustietojärjestelmän mobiiliäänioikeuskyselyä äänestäjän kotikunnan selvittämiseen osana äänestystoimitusta. Käytöstä tulee sopia etukäteen keskusvaalilautakunnan kanssa.

Jos järjestelmää käytetään, keskusvaalilautakunnan tulee osoittaa vaalitoimikunnan käyttöön internet-yhteydellä varustettu mobiililaitte (tabletti, älypuhelin, kannettava tietokone) ja oikeusministeriön VAT-ohje nro 4e (Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohjeet), jossa selostetaan järjestelmän käytön edellytykset ja itse käyttö.

4.2.3 Vaalimateriaalin säilyttäminen

Vaalitoimikunnan jäsenten on säilytettävä hallussaan olevaa vaalimateriaalia huolellisesti ja siten, ettei mahdollisuutta sen väärinkäyttämiseen pääse syntymään.

4.2.4 Äänestyksen järjestelyt laitoksessa

Yhteistoiminta laitoksen henkilökunnan kanssa

Suunnitellessaan ennakkoäänestyksen järjestämistä laitoksissa vaalitoimikunnan tulee ottaa yhteys asianomaisen laitoksen johtoon ja pyrkiä toimeenpanemaan äänestys niin tarkoituksenmukaisella tavalla kuin se kulloinkin on mahdollista. Vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että äänestysjärjestelyt eivät vaaranna laitoksen varsinaisen toiminnan, kuten sairaalahoidon antamisen, häiriötöntä sujumista. Laitosäänestyksen järjestämistä suunniteltaessa parhaiten soveltuvat ajankohdat tulisi varmistaa etukäteen laitoksen henkilökunnalta.

Vaalitoimikunnan on yhteistyössä henkilökunnan kanssa lisäksi suunniteltava se, miten äänestystoimituksesta ja sen ajankohdista tiedotetaan riittävästi laitoksessa oleville äänioikeutetuille.

Vaalitoimikunnan tulee myös tarvittaessa pyytää laitoksen johdon tai muun asiantuntijan (esimerkiksi sairaalassa kyseistä henkilöä hoitava lääkäri) apua sen kysymyksen selvittämisessä, kykeneekö henkilö äänestämään, ja ratkaista asia tapauskohtaisesti.

Äänestystilan sijainti

Äänestyspaikan (äänestystilan) sijainnissa on erityisesti kiinnitettävä huomiota vaalisalaisuuden säilymiseen. Ennakkoäänestykselle varattu paikka on sijoitettava laitoksessa sellaiseen tilaan, joka ei ole muussa käytössä äänestämisen aikana. Äänestäjän on hankaluuksitta päästävä tähän tilaan.

Äänestyspaikan sijainnista on laitoksessa oltava tarpeellinen opastus. Kaksikielisessä kunnassa kilpien ja muiden yleisölle suunnattujen opasteiden on oltava suomen- ja ruotsinkielisiä. Enontekiön, Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kunnissa opasteet on laadittava myös saamen kielellä. Äänestyspaikan sijainnissa on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että paikan valaistus on riittävä ja että äänestys voidaan hoitaa turvavälit säilyttäen.

Äänestyksestä tiedottaminen

Vaalitoimikunnan asiana on huolehtia siitä, että ennakkoäänestysajoista ja ennakkoäänestyksen tarkemmasta järjestelystä tiedotetaan etukäteen äänestäjille ennakkoäänestyspaikassa julkipantavin kuulutuksin tai tiedottein ja tarvittaessa muullakin sopivalla tavalla. Ennakkoäänestyksestä on tiedotettava tarvittaessa myös laitosten osastoissa ja potilashuoneissa.

Vaalitoimikuntien tulee etukäteen olla yhteydessä asianomaisen laitoksen johtoon ja sopia tiedottamisen järjestämisestä.

Äänestyksen järjestäminen

Äänestys ennakkoäänestyspaikassa on järjestettävä siten, että vaalisalaisuus säilyy.

Laitoksessa ennakkoäänestys on tarvittaessa järjestettävä myös eri osastoissa ja potilashuoneissa tapahtuvaksi.

Sopivimmin ennakkoäänestys esimerkiksi sairaalassa järjestettäneen siten, että vaalitoimikunta aluksi ottaa äänestäjiä vastaan laitoksen ruokasalissa tai muussa suurehkoissa, tarkoitukseen soveltuvassa huoneessa ja käy tämän jälkeen erikseen niiden liikuntakyvyttömiä vuodepotilaiden luona, jotka ovat ilmoittaneet olevansa halukkaat käyttämään äänioikeuttaan. Sopiva hetki mennä sisälle potilashuoneeseen ja tarvittavat hygieniajärjestelyt on tapauskohtaisesti vielä varmistettava esimerkiksi hoitohenkilökunnalta.

Kaikille asianomaisessa laitoksessa oleville ennakkoäänestämiseen oikeutetuille on varattava mahdollisuus äänioikeutensa käyttämiseen. Vaalitoimikunnan on hyvä vielä ennen poistumistaan laitoksesta varmistaa henkilökunnalta, että kaikki halukkaat ovat saaneet mahdollisuuden äänestää.

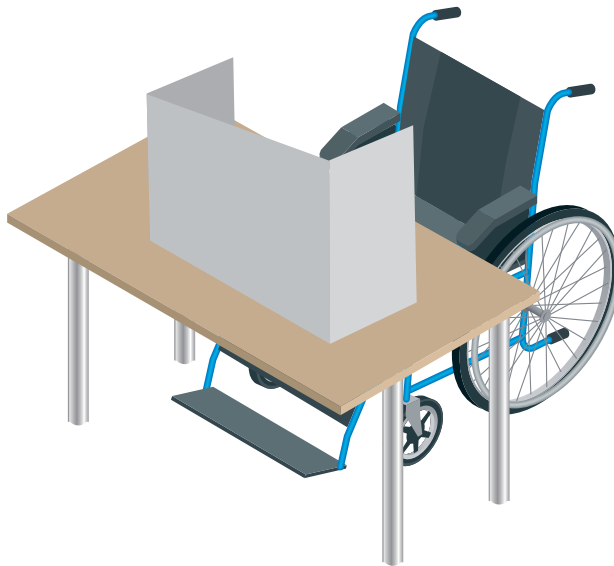
Vuoden 2008 kunnallisvaaleissa oli vanhainkodissa, jossa oli yhteensä 123 asukasta neljällä osastolla, sovittu järjestettäväksi laitosäänestys sunnuntaina kello 12.30–13.45. Asukkaiden ruokailu oli aloitettu kello 12. Vaalitoimikunta tuli viimeiselle osastolle noin kello 13.30 ja viipyi ruokailuhuoneessa, jossa äänestys järjestettiin, noin 10–15 minuuttia. Vaalitoimitsijat eivät käyneet osaston huoneissa, vaan laitoksen henkilökuntaan kuuluva antoi vaalitoimikunnalle äänestysluokkuutensa aiemmin ilmaisseiden ilmoituskortit. Erään asukkaan ilmoituskortti oli kuitenkin jäänyt henkilökunnan kiireestä johtuen huoneeseen, eikä hän sen vuoksi tullut kutsutuksi äänestämään. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies totesi kanteluun antamassaan ratkaisussa (22.9.2009, dnro 3734/4/08), että vaalitoimikunnan tehtävänä on varmistua siitä, että laitoksissa asukkaat voivat käyttää äänioikeuttaan. Vanhainkodissa oli laitosäänestykseen varattu asukkaiden määrään nähden lyhyehkö aika. Vanhainkodin laitosäänestyksen toimeenpano kyseisen asukkaan osastolla ei tapahtunut laitoksen varsinaisen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla eikä asukkaiden äänioikeuden käyttömahdollisuutta riittävästi turvaavalla tavalla.

Äänestyskoppien tai vastaavien sijoittelu äänestystilassa

Vaalisalaisuuden turvaamiseksi äänestäjän on voitava täyttää äänestyslippunsa rauhassa ja muiden katseilta suojassa. Tässä tarkoituksessa ennakoäänestyspaikkaan voidaan hankkia yksi tai useampi äänestyskoppi tai pöytä, joka on varustettu sellaisin suojuksin, jotta äänestäjä voi tehdä äänestysmerkintänsä kenenkään toisen näkemättä.

Äänestyskoppien tai vastaavien sijoittamisessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota vaalisalaisuuden säilymiseen ja myös siihen, että valaistus äänestyskoppissa on riittävän hyvä. Äänestyskoppien välit ovat riittävän suuria, jotta kulku kuhunkin koppiin voi tapahtua häiritsemättä muissa kopeissa olevia äänestäjiä. Äänestyskoppeja ei siis pidä sijoitella siten, että kulku niihin tapahtuu muiden koppien takaa.

Niitä äänestäjiä varten, jotka eivät pääse äänestyskoppiin taikka pöydän ääreen äänestämään, tulisi vaalitoimikunnalla olla mukanaan sellainen suojuksella varustettu irrallinen kirjoitusalue, jonka turvin äänestäjä voi muiden katseilta suojattuna täyttää äänestyslippunsa.⁵ Kuvaesimerkki:

Jos äänestyskoppeja tai vastaavia käytetään, vaalitoimikunnan on sovittava keskusvaalilautakunnan kanssa niiden toimittamisesta ao. laitokseen.

⁵ Eduskunnan oikeusasiamies on kuntavaalien 2017 yhteydessä tehdyssä tarkastuskertomuksessaan (5.4.2017) todennut, että syliin laitettava irrallinen kirjoitusalue ei turvaa vaalisalaisuutta.

Ehdokastietojen ja äänestysohjeen pitäminen äänestäjien nähtävillä

Laitoksessa äänestävällä tulee olla mahdollisuus tutustua oman vaalipiirinsä ehdokaslistojen yhdistelmään. Tämän vuoksi vaalitoimikunnalla tulee olla mukanaan kaikkien vaalipiirien ehdokaslistojen yhdistelmät. Ne on asetettava ennakkoäänestyspaikkaan siten, että äänestäjät voivat niihin vaivattomasti tutustua. Vaalitoimikunnan on pidettävä äänestäjien nähtävillä myös oikeusministeriön ohjetta äänestäjälle äänestysnumeron merkitsemisestä.

4.3 Laitosäänestyksen kulku

4.3.1 Laitosäänestyksen vaiheet

Laitosäänestyksessä on seuraavat vaiheet:

- Vaihe 1: Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen ja äänestyslipun antaminen äänestäjälle
- Vaihe 2: Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun
- Vaihe 3: Äänestyslipun leimaaminen ja sulkeminen vaalikuoreen
- Vaihe 4: Lähetekirjeen täyttäminen ja merkinnän tekeminen äänestäjistä pidettävään luetteloon
- Vaihe 5: Vaalikuoren ja lähetekirjeen sulkeminen lähetekuoreen

Vaihe 1: Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen ja äänestyslipun antaminen

Totea äänestäjän henkilöllisyys henkilökortista, passista, ajokortista tai muusta vastaavasta (kuvallisesta ja virallisesta) asiakirjasta.

Anna äänestäjälle yksi äänestyslippu ja kehota häntä tekemään äänestysmerkintä niin, että vaalisalaisuus säilyy.

1 (i) Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen

Äänestäjän on ennakkoäänestykselle varattuna aikana ilmoitauduttava henkilökohtaisesti vaalitoimikunnalle. Asiamiehen välityksellä äänioikeutta ei voida käyttää.

Ilmoittautuessaan äänestämään äänestäjä on velvollinen esittämään vaalitoimikunnalle selvityksen henkilöllisyydestään. Säännönmukaisessa tapauksessa äänestäjän tulee esittää vaalitoimikunnalle asiakirja, joka todistaa äänestäjän

henkilöllisyyden (henkilöllisyystodistus). Tällaista asiakirjaa äänestäjältä ei kuitenkaan ole ehdottomasti vaadittava, jos hänen henkilöllisyytensä muutoinkin on varmasti todettavissa, esimerkiksi silloin, jos vaalitoimikunta tuntee äänestäjän (HE 175/1995 vp.).

Valtioneuvoston oikeuskansleri on päätöksessään 15.1.1997 (dnro 978/1/96) todennut muun ohella seuraavaa: Vaalilainsäädäntö edellyttää äänestäjän selvitysvelvollisuutta henkilöllisyydestään äänestettäessä. Henkilöllisyyden selvitysvelvollisuutta on pidettävä myös äänestäjän edun mukaisena. Äänioikeuden toteutumisen kannalta on olennaista, että kukaan ei äänestä toisen nimissä tai toisen puolesta ja että merkintä vaaliluetteloon tehdään oikean henkilön kohdalle.

Ennakkoäänestyspaikkana olevassa laitoksessa ei ole välttämätöntä selvittää, onko äänestäjä merkitty äänioikeusrekisteriin ja onko hän siis äänioikeutettu. Kunnan keskusvaalilautakunta selvittää äänioikeuden vasta ennakkoäänestyksen päätyttyä.

Vaalitoimikunta voi kuitenkin vaalitietojärjestelmän mobiiliäänioikeuskyselyä käyttäen selvittää, missä vaalipiirissä henkilö on äänioikeutettu, jotta ennakkoäänestysasiakirjat toimitetaan oikealle keskusvaalilautakunnalle. Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttäminen on vaalitoimikunnalle vapaaehtoista. Kyselyn käytöstä tulee sopia etukäteen keskusvaalilautakunnan kanssa. Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalitoimikunnan käyttöoikeuksista järjestelmään. Kyselyn käytöstä kerrotaan tarkemmin VAT-ohjeessa nro 4e.

Mistä asiakirjasta äänestäjän henkilöllisyys voidaan todeta?

Äänestäjä voi todistaa henkilöllisyytensä voimassa olevalla poliisin antamalla henkilökortilla, passilla, ajokortilla tai kuvallisella Kela-kortilla.

Äänestäjän henkilöllisyyden voi todeta myös ulkomaisesta tai muusta sellaisesta voimassa olevasta henkilöllisyystodistuksesta, jossa on

- henkilön täydellinen nimi,
- henkilötunnus tai syntymäaika,
- henkilön nimikirjoitus,
- henkilön valokuva sekä
- todistuksen antopäivä ja antajan allekirjoitus.

Henkilöllisyyden todistamiseen ei kelpaa pelkästään ilmoituskortti, eivätkä myöskään muut kuvattomat kortit ja asiakirjat.

Käräjäoikeus tuomitsi neljä vaalilautakunnan jäsentä sakkorangaistukseen tuottamuksellisesta virkavelvollisuuden rikkomisesta. Vuoden 1996 yhdistetyissä kunnallisvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa vaalilautakunnan jäsenet eivät olleet tarkastaneet erään äänestäjän henkilöllisyyttä, vaan olivat antaneet hänen äänestää molemmissa vaaleissa

pelkästään ilmoituskortin perusteella. Myöhemmin kuitenkin ilmeni, ettei ilmoituskortti ollut henkilön oma eikä hänellä alaikäisenä ollut edes äänioikeutta. Hovioikeus ei muuttanut kärjäoikeuden tuomiota eikä korkein oikeus myöntänyt valituslupaa hovioikeuden päätökseen. Alaikäinen (12-v.) jätettiin tuomitsematta rangaistukseen, mutta hänelle ilmoituskortin antanut mies tuomittiin välillisenä tekijänä sakkorangaistukseen vilpillisestä äänestämisestä. (Helsingin HO 28.5.1998, nro 1631)

Henkilöllisyyden toteamisesta joissakin erityistilanteissa

Aiemmissa vaaleissa on käynyt ilmi, että jotkut, useimmiten iäkkäät äänioikeutetut eivät omista voimassa olevaa passia, ajokorttia tai muutakaan vastaavaa asiakirjaa, eivätkä myöskään ole hankkineet tai voineet hankkia poliisin myöntämää maksutonta väliaikaista henkilökorttia. Mikäli vaalitoimikunta ei tunne tällaista äänestäjää, äänestäjän henkilöllisyyden selvittäminen voi olla ongelmallista. Tällaisissa tapauksissa vaalitoimikunnan on pyrittävä arvioimaan tilanne kokonaisvaltaisesti sen perusteella, miten luotettavana se pitää äänestäjän antamaa muuta selvitystä ja tilannetta yleensä. Joissain tapauksissa tällaisella äänestäjällä voi olla mukanaan muita asiakirjoja, jotka – vaikkei niissä valokuvaa olekaan – saattavat varmentaa äänestäjän henkilöllisyyttä. Äänestäjä saattaa myös esittää vanhentuneen kuvallisen henkilöllisyystodistuksen. Lisäksi äänestäjällä voi olla mukanaan saattajia, jotka kykenevät selvittämään paitsi oman henkilöllisyytensä, myös suullisesti todistamaan saatettavan henkilöllisyyden. Myös laitoksen henkilökunta yleensä auttaa henkilöllisyyden selvittämisessä.

Vaalitoimikunnan on edellä sanotuissa tilanteissa käytettävä harkintavaltaansa. Yhtäältä tulee huolehtia siitä, että kaikki äänioikeutetut voivat käyttää äänioikeutensa mutta toisaalta myös siitä, että kukaan ei äänestä toisen nimissä tai toisen puolesta. Edellä mainitut esimerkit voidaan hyväksyä selvityksiksi äänestäjän henkilöllisyydestä silloin kun vaalitoimikunta pitää saatua selvitystä kokonaisvaltaisesti luotettavana.

Valtioneuvoston oikeuskansleri on päätöksessään 8.5.2012 (dnro OKV/98/1/2012) todennut muun ohella seuraavaa: Jos äänestäjä ei esitä vaalitoimitsijalle asiakirjaa, joka todistaa äänestäjän henkilöllisyyden, äänestäjän on kyettävä muilla keinoilla vakuuttamaan vaalitoimitsija henkilöllisyydestään. Kysymys on virkavastuulla toimivan vaalitoimitsijan tapauskohtaisesta kokonaisarviosta. Jos toimintakyvyltään rajoittuneella äänestäjällä ei ole henkilöllisyystodistusta, vaan äänestäjän henkilöllisyys pyritään todistamaan, yleensä muiden selvitysten lisäksi, hänen saattajansa esittämällä suullisella selvityksellä, äänestäjän henkilöllisyydestä vakuuttaminen voi edellyttää selityksen saamista siihen, miksi äänestäjälle ei ole hankittu henkilöllisyystodistusta. [...] Lisäselvitystä pyydetessä on toimittava hienotunteisesti ja sovinnollisuutta edistäen. [...] Äänioikeuden käyttämisen oikeellisuuden varmistaminen on myös äänioikeutetun itsensä etu.

1 (ii) Äänestyslipun antaminen äänestäjälle

Kun äänestäjän henkilöllisyys on selvitetty, vaalitoimikunnan jäsen ohjeistaa äänestäjälle yhden ja ehdottomasti vain yhden äänestyslipun. Äänestyslippu annetaan äänestäjälle avattuna sisäpuoli (tekstipuoli) ylöspäin siten, että äänestyslipussa oleva teksti on oikein päin lipun vastaanottavan äänestäjän näkökulmasta (ja siis väärinpäin lippua antavan vaalitoimikunnan jäsenen näkökulmasta). Samalla on varmistuttava siitä, että se on painoasultaan virheetön ja nimenomaan kyseisissä vuoden 2023 eduskuntavaaleissa käytettävä äänestyslippu.

Mikäli äänestyslippu on painoasultaan virheellinen, annetaan äänestäjälle uusi äänestyslippu. Virheellinen äänestyslippu on revittävä.

Aikaisemmissa vaaleissa on esiintynyt tapauksia, joissa vaalikuoresta on löydetty kaksi toisiinsa reunoista kiinnittynyttä äänestyslippua, joista toisessa (päällimmäisessä) on ollut äänestysmerkintä, mutta ei vaalileimaa ja toisessa vaalileima, mutta ei äänestysmerkintää. Tämä on saattanut johtua siitä, että äänestäjälle on vahingossa annettu kaksi toisiinsa kiinnittynyttä äänestyslippua, eikä äänestäjä ole huomannut tätä. Vaalitoimikunnan on erityisesti tarkastettava, että tällaiset toisiinsa kiinnittyneet äänestysliput erotetaan toisistaan ja vain yksi äänestyslippu annetaan äänestäjälle.

Vuoden 2023 eduskuntavaalien äänestyslippu on seuraavanlainen:

Eduskuntavaalit 2023 Riksdagsval	N:o
---	----------------

Muut vaaliasiakirjat (vaalikuori ja mahdollinen lähetekirjelomake) annetaan äänestäjälle vasta sitten kun tämä on tehnyt äänestysmerkinnän äänestyslippuun.

1 (iii) Äänestäjän ohjaaminen äänestämään

Äänestäjää on kehoitettava tekemään äänestysmerkintä äänestyslippuun niin, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestysmerkintä on tehtävä sitä varten varatussa paikassa (esimerkiksi äänestyskopissa), jossa ei samanaikaisesti saa olla kuin yksi äänestäjä.

Äänestäjälle on varattava tilaisuus tutustua vaalipiirinsä ehdokaslistojen yhdistelmään. Äänestäjällä on oikeus äänestää vain oman vaalipiirinsä ehdokaslistojen yhdistelmään otettua ehdokasta. Äänestäjän oma vaalipiiri on se, joka on merkitty hänen kohdalleen äänioikeusrekisteriin ja hänen saamaansa ilmoituskorttiin. Vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että eri vaalipiirien ehdokaslistojen yhdistelmät ovat ennakoöänestyspaikassa helposti saatavilla.

Vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että äänestäjien nähtävillä pidetään myös oikeusministeriön ohje äänestäjälle äänestysmerkinnän tekemisestä.

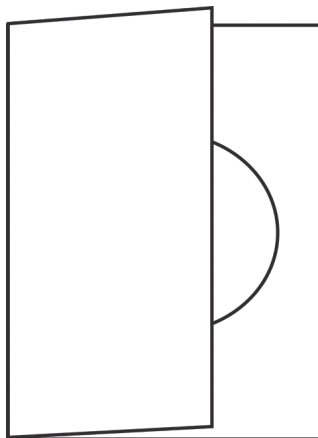
Vaihe 2: Äänestäjä tekee äänestysmerkinnän äänestyslippuun

Äänestäjä merkitsee äänestyslippuun ehdokkaansa numeron, taittaa äänestyslipun ja ojentaa lippua vaalitoimikunnalle.

Äänestysmerkinnän tekeminen ja äänestyslipun taittaminen

Äänestäjä merkitsee äänestyslipussa olevaan ympyrään sen ehdokkaan numeron, jonka hyväksi hän antaa äänensä.

Äänestäjän on tämän jälkeen taitettava äänestyslippu keskeltä lipussa olevan taitekohdan mukaisesti siten, että äänestyslipun sisäpuoli jää näkymättömiin.

Mikäli äänestyslippu erhemerkinnän tai muun syyn vuoksi menee pilalle, on äänestäjälle tämän pyynnöstä annettava uusi äänestyslippu. Pilalle mennyt äänestyslippu on revittävä siten, että vaalisalaisuus säilyy. Lipun voi repiä joko äänestäjä itse niin halutessaan tai vaalitoimikunta. Vaalitoimikunnan on ilmoitettava äänestäjälle, että tämä saa halutessaan itse repiä pilalle menneen äänestyslipun ja pitää revityt palaset.

Vaihe 3: Äänestyslipun leimaaminen ja sulkeminen vaalikuoreen

Leimaa huolellisesti äänestäjän taittama äänestyslippu.

Pyydä äänestäjää sulkemaan leimattu äänestyslippu vaalikuoreen.

Tarkista lopuksi, että vaalikuori on pitävästi suljettu.

3 (i) Äänestyslipun leimaaminen

Äänestäjän, joka on tehnyt merkintänsä äänestyslippuun, tulee esittää se taitettuna vaalitoimikunnan jäsenelle leimattavaksi.

Vaalitoimikunnan on ehdottomasti leimattava äänestyslippu. Leimaamaton äänestyslippu on mitätön. Äänestyslippua ei saa leimata valmiiksi etukäteen, vaan vasta sitten kun äänestäjä on tehnyt siihen äänestysmerkinnän ja tuo sen vaalitoimikunnalle. Äänestyslipun leimaamatta jättäminen on virkavirheeksi katsottava laiminlyönti.

Leima on lyötävä **keskelle** taitetun äänestyslipun kääntöpuolta ja siten, että siitä jää **selvä jälki**. Mikäli leimasin rikkoutuu tai siitä loppuu väriaine, vaalitoimikunnan on välittömästi pyydettävä keskusvaalilautakunnalta uusi leimasin tai lisää väriainetta.

Äänestyslippuun saa löydä vain yhden leiman. Huonoa leimausta ei saa yrittää korjata niin, että lyödään toinen leima viereen. Jos leimaus ei onnistu riittävällä tavalla, lippu on revittävä ja äänestäjää on kehoitettava täyttämään uusi äänestyslippu.

Vuoden 2011 eduskuntavaaleissa vaalipiirilautakunta oli havainnut tarkastamistaan äänestyslipuista lukuisia tapauksia, joissa leimaus oli ollut niin puutteellinen, ettei siitä näkynyt juuri muuta kuin ääriiviivat. Äänestyslippu, jossa ei ole leimaa on mitätön.

Äänestyslippu on leimattava äänestäjän läsnä ollessa ja niin, että äänestyslippu on koko leimaamisen ajan äänestäjän silmälläpidon alaisena.

3 (ii) Leimatun äänestyslipun sulkeminen vaalikuoreen

Kun äänestyslippu on leimattu, vaalitoimikunnan jäsenen on annettava äänestäjälle vaalikuori ja äänestäjän on välittömästi vaalitoimikunnan nähden pantava äänestyslippu vaalikuoreen ja suljettava kuori liimaten eli siten, että kostutetaan kuoren lipassa oleva liimapinta ja painetaan lippa kiinni. Vaalikuorta ei saa sulkea muulla tavoin (esimerkiksi teipillä). Liimaamisessa voidaan käyttää kostutussientä. Tarvittaessa, mikäli vaalikuoren sulkeminen liimapintaa kostuttamalla ei onnistu, voidaan sulkemiseen käyttää tavallista liimaa (esimerkiksi liimapuikkoa).

Vaalikuorta ei saa leimata eikä siihen saa tehdä muitakaan merkintöjä.

Äänestyslippu pidetään kiinnitettuna koko leimaamisen ja vaalikuoreen sulkemisen ajan. Vaalitoimikunta ei missään tapauksessa saa avata äänestyslippua taitoksestaan.

Vaalitoimikunnan on tarkistettava, että vaalikuori on pitävästi suljettu. Tarvittaessa äänestäjälle on annettava uusi vaalikuori tai liimaa vaalikuoren sulkemiseksi.

Vaihe 4: Lähetekirjeen täyttäminen ja merkinnän tekeminen äänestäjistä pidettävään luetteloon

Pyydä äänestäjää allekirjoittamaan ilmoituskortti tai, jos hänellä ei ole mukanaan ilmoituskorttia, täyttämään ja allekirjoittamaan lähetekirjelomake.

Päivää ja allekirjoita itse ilmoituskortti tai lähetekirjelomake.

Kirjoita lopuksi äänestäjän nimi äänestäjistä pidettävään luetteloon.

4 (i) Lähetekirjeen täyttäminen

Lähetekirjeen tarkoitus on se, että sen avulla äänestäjän vaalikuori voidaan toimittaa hänen oman kuntansa keskusvaalilautakunnalle, riippumatta siitä, missä ennakkoäänestyspaikassa hän on äänestänyt.

Laitosäänestyksessä ennakkoäänestyksen lähetekirjeenä käytetään joko

- 1) ilmoituskorttiin sisältyvää lähetekirjettä tai
- 2) erillistä lähetekirjelomaketta.

Ilmoituskorttia käytetään aina ensisijaisesti ja lähetekirjelomaketta vain, jos äänestäjällä ei ole ilmoituskorttia mukanaan.

Lähetekirjeen täyttäminen selostetaan seuraavassa kahdella tavalla riippuen siitä, kumpaa asiakirjaa lähetekirjeenä käytetään:

- kun käytetään ilmoituskorttia ja
- kun käytetään lähetekirjelomaketta.

4 (i.a) Ilmoituskorttiin sisältyvän lähetekirjeen täyttäminen

Digi- ja väestötietovirasto on lähettänyt postitse tai sähköisesti jokaiselle äänioikeusrekisteriin otetulle äänioikeutetulle, jonka osoite on ollut tiedossa, ilmoituskortin ”Ilmoitus äänioikeudesta” (Vaalilomake nro 3s, 3r tai 3u; liite 2).

Ilmoituskortti sisältää äänioikeus-osan ja lähetekirje-osan. Jos äänestäjällä on ilmoituskortti mukanaan ennakoäänestyspaikassa, sitä voidaan käyttää äänestäjän ennakoäänestyksen lähetekirjeenä.

Äänestäjän on vaalitoimikunnan läsnä ollessa omakätisesti allekirjoitettava ilmoituskortin lähetekirje-osa, joka sisältää äänestäjän vakuutuksen siitä, että hän on itse vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun ja sulkenut sen leimattuna vaalikuoreen, ja annettava allekirjoitettu ilmoituskortti vaalitoimikunnalle. Jos äänestäjä on allekirjoittanut ilmoituskortin ennen kuin hän on sulkenut leimatun äänestyslipun vaalikuoreen, vaalitoimikunnan on kehotettava äänestäjää yliviivaamaan tämä allekirjoitus ja allekirjoittamaan ilmoituskortin lähetekirje-osa uudelleen vaalitoimikunnan läsnä ollessa.

4 (i.b) Lähetekirjelomakkeen täyttäminen

Ne ennakoäänestäjät, joilla ei ole mukanaan edellisessä luvussa tarkoitettua ilmoituskorttia, täyttävät aina erillisen lähetekirjelomakkeen (vaalilomake nro 5; liite 3). Oranssilla painettua lähetekirjelomaketta ei tule antaa niille äänestäjille, joilla on mukanaan ilmoituskortti. Lomake on painettu kokoon A4 siten, että lomake voidaan taittaa keskellä olevaa katkoviivaa pitkin. Haluttaessa lomakkeen tyhjä alaosa voidaan myös repiä pois.

Lähetekirjelomakkeen täyttää äänestäjä (äänestäjän avustamisesta ks. luku 4.4). Vaalitoimikunnan on kuitenkin syytä mahdollisuuksien mukaan tarkistaa, että äänestäjä on merkinnyt siihen kaikki tarvittavat tiedot selvästi. Vaalitoimikunta voi liitteessä 3 olevan esimerkin mukaisesti täyttää ohjeiksi muutamia lähetekirjelomakkeita ja asettaa ne ennakoäänestyspaikkaan äänestäjien nähtäviksi.

Lähetekirjelomakkeen täyttäminen ei ole salaista. Tätä varten äänestyspaikassa tulee olla oma pöytä tai muu sopiva tila.

Lähetekirjelomakkeeseen merkitään seuraavat tiedot:

- 1) Vastaanottaja-kenttään merkitään äänestäjän kotikunnan eli sen kunnan keskusvaalilautakunta, joka äänestäjän ilmoituksen mukaan on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen. Keskusvaalilautakunnan nimi ja osoite on merkittävä selvästi. Keskusvaalilautakuntien osoitteet ilmenevät muun muassa oikeusministeriön vaalisivuilta www.vaalit.fi/kuntien-keskusvaalilautakunnat, josta ne voidaan tulostaa vaalitoimikuntien käyttöön.
- 2) Äänestäjän täydellinen nimi ja henkilötunnus tai, jos se ei ole tiedossa, syntymäaika ja nykyinen osoite.
- 3) Äänestäjän allekirjoitus eli hänen vakuutuksensa siitä, että hän itse vaalisalaisuuden säilyttäen on täyttänyt äänestyslipun ja sulkenut sen leimattuna vaalikuoreen.

Täytettyään lähetekirjelomakkeen äänestäjä antaa sen vaalitoimikunnalle.

4 (ii) Vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus lähetekirjeeseen

Sen jälkeen kun äänestäjä on allekirjoittanut ilmoituskortin tai täyttänyt ja allekirjoittanut lähetekirjeen, vaalitoimikunnan puheenjohtajan on:

- 1) tarkistettava, että ilmoituskortti on nimenomaan kyseisen äänestäjän ilmoituskortti ja että äänestäjä on allekirjoittanut ilmoituskortin tai että äänestäjä on merkinnyt lähetekirjelomakkeeseen kaikki tarvittavat tiedot ja allekirjoittanut sen. Erityisesti on syytä tarkistaa, että kunnan keskusvaalilautakunnan nimi ja osoite on merkitty selvästi vastaanottajakenttään (jotta se näkyy lähetekuoren ikkunasta); ja
- 2) allekirjoituksellaan todistettava, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin. Ilmoituskortin tai lähetekirjelomakkeen kohtaan "Vaaliviranomainen täyttää" merkitään
 - a) päiväys ja kunta, jonka alueella ennakkoäänestyspaikka on (esim. "23.3.2023 Kauhajoki"); sekä
 - b) vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus.

Ilmoituskorttiin tai lähetekirjelomakkeeseen ei saa merkitä sen laitoksen nimeä, jossa ennakkoäänestys on tapahtunut.

Vuoden 2008 kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunta oli jättänyt kolme ennakkoäänestystä huomioon ottamatta. Ensimmäisessä lähetekirjeessä ei ollut ilmoituksen äänioikeudesta saaneen henkilön omaa allekirjoitusta ja toisesta ja kolmannelle lähetekirjeestä puuttuivat sekä äänestäjän että vaaliviranomaisen allekirjoitukset. Hallinto-oikeus katsoi, että lähetekirjeet olivat niin puutteellisia tai epäselviä, ettei varmasti voitu vakuuttua, onko äänestys tapahtunut laissa säädetyin tavoin, tai päätellä, kuka on äänestänyt. Keskusvaalilautakunnan oli näin ollen tullut jättää kyseiset äänestykset huomioon ottamatta. (Vaasan HAO 22.12.2008 08/0817/3). Ratkaisu jäi lainvoimaiseksi.

4 (iii) Äänestäjistä pidettävä luettelo

Vaalitoimikunnan on pidettävä äänestäjistä luetteloa käyttäen sitä varten laadittua lomaketta (luettelo ennakolta äänestäneistä, vaalilomake nro 7; liite 6). Luetteloa on pidettävä kunkin laitoksen osalta erikseen.

Luettelolomakkeen etupuolelle on merkittävä:

- 1) äänestäjän nimi; kaikkia etunimiä ei ole tarpeen merkitä; etunimien asemesta voidaan myös käyttää niiden alkukirjaimia;
- 2) tilastollista tarkoitusta varten äänestäjän nimen kohdalle sitä varten varattuun sarakkeeseen rasti, jos äänestäjä on mies;

- 3) kunta, joka äänestäjän ilmoituksen mukaan (tai, jos äänestäjällä on ilmoituskortti mukanaan, siitä saatavan selvityksen mukaan) on merkitty hänen kohdalleen äänioikeusrekisteriin;
- 4) päivä, jolloin ennakolta äänestäminen on tapahtunut;
- 5) kunta, jonka alueella ennakkoäänestyspaikkana oleva laitos on (esimerkiksi "Salo"); sekä
- 6) ennakkoäänestyspaikassa äänestäneiden kokonaislukumäärä ja äänestäneiden miesten lukumäärä.

Luettelolomakkeen kääntöpuolelle on merkittävä:

- 7) ennakkoäänestyspäivät ja kellonajat;
- 8) vaalitoimikunnan kokoonpano laitosäänestystä toimitettaessa; sekä
- 9) kohtaan "Huomautuksia" tarpeelliset merkinnät, jos ennakkoäänestyksessä on tapahtunut jotakin sellaista, joka on vaikuttanut toimituksen säännölliseen kulkuun, esimerkiksi jos toimitus on ylivoimaisen esteen takia ollut pakko keskeyttää. Tähän kohtaan on merkittävä myös äänestäjien itse valitsemien avustajien nimet (ks. luku 4.4).

Luettelolomake on tarkistettava ja sen allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa jäsen. Täytetty luettelolomake on samalla vaalitoimikunnan pöytäkirja, joten erillisen pöytäkirjan pitäminen vaalitoimikunnassa ei ole tarpeen.

Pidettäessä luetteloa voidaan siihen ainakin niissä tapauksissa, joissa äänestämässä on samalla kertaa useita henkilöitä, merkitä äänestäjän nimi jo silloin, kun hän ilmoittautuu äänestämään ja hänelle annetaan tarvittavat asiakirjat. Muut tiedot merkitään luetteloon vasta sen jälkeen, kun äänestäjä on luovuttanut lähetekirjeen ja vaalikuoren vaalitoimikunnalle. Jos sen jälkeen, kun äänestäjän nimi on merkitty luetteloon, äänestäjä ei jostain syystä voi tai halua äänestää, vedetään nimen päälle viiva niin, että nimi edelleen näkyy selvänä. Nimen viereen kirjoitetaan "ei lueta".

Luettelolomakkeen täyttöesimerkki on liitteenä 6.

Luettelolomakkeessa on tilaa 25 nimelle. Jos yhden laitoksen äänestäjät eivät mahdu yhteen lomakkeeseen, jatketaan seuraavalle lomakkeelle. Jos luettelolomakkeita on yhtä laitosta kohden käytetty useampia kuin yksi, nidotaan lomakkeet äänestyksen päätyttyä yhdeksi nipuksi, lomakkeet numeroidaan ja päällimmäiseen lomakkeeseen merkitään äänestäneiden miesten lukumäärä ja äänestäneiden kokonaislukumäärä. Tarvittaessa voidaan eri äänestyspäivinä käyttää eri luettelolomaketta.

Vaihe 5: Lähetekirjeen ja vaalikuoren sulkeminen lähetekuoreen

Sulje vaalikuori ja allekirjoitettu ilmoituskortti tai vaalikuori ja täytetty ja allekirjoitettu lähetekirjelomake keltaiseen lähetekuoreen.

Vaalitoimikunta sijoittaa keltaiseen lähetekuoreen

- vaalikuoren ja lähetekirjeenä käytetyn ilmoituskortin tai
 - vaalikuoren ja täytetyn erillisen lähetekirjelomakkeen
- ja sulkee lähetekuoren huolellisesti liimaamalla.

Äänestäjän on voitava koko ajan seurata toimitusta.

Vaalitoimikunnan on ehdottomasti pidettävä huoli siitä, että kuhunkin lähetekuoreen suljetaan vain yksi vaalikuori ja yksi lähetekirje.

Asiakirjat on sijoitettava lähetekuoreen siten, että vastaanottajan nimi (kunnan keskusvaalilautakunta) ja osoite selvästi näkyvät lähetekuoren oikeanpuoleisesta ikkunasta. Vaalikuorta ei saa sijoittaa ilmoituskortin tai lähetekirjelomakkeen osoitepuolelle siten, että se saattaa siirtyä osoitteen tai kuittausmerkin nähtävälle.

Vaalitoimikunnan on vielä syytä tarkistaa, että sekä vaalikuori että lähete kuori ovat hyvin suljetut.

Vaalitoimikunnan on säilytettävä haltuunsa saamiaan lähete kuoria huolellisesti ja luotettavalla tavalla. Tärkeää on, että äänestäjä voi vakuuttua siitä, että hänen äänestysensä on kaikilta osin sujunut asianmukaisesti.

Lähete kuoret on jo tässä vaiheessa syytä lajitella siten kuin jäljempänä tässä ohjeessa selostetaan.

4.3.2 Vaiheet 1–5: Yhteenveto

Ennakoäänestyksen kulku on edellä esitetyn mukaisesti tiivistettynä seuraava:

- 1) Äänestäjä ilmoittautuu vaalitoimikunnalle ja hänen henkilöllisyytensä selvitetään. Äänestäjälle annetaan yksi äänestyslippu.
- 2) Äänestäjä tekee äänestyslippuun äänestysmerkinnän sitä varten varatussa paikassa.
- 3) Äänestäjä luovuttaa taitetun äänestyslipun vaalitoimikunnalle leimattavaksi. Vaalitoimikunnan jäsen leimaa lipun ja antaa äänestäjälle vaalikuoren. Äänestäjä sulkee leimatun äänestyslipun vaalikuoreen.
- 4) Äänestäjä allekirjoittaa ilmoituskortin lähete kirje-osan tai, jos lähete kirjelo-maketta käytetään, täyttää lähete kirjelomakkeen ja allekirjoittaa sen. Vaa-litoimikunnan puheenjohtaja merkitsee ilmoituskortin lähete kirje-osaan tai lähete kirjelomakkeeseen päiväyksen ja ennakoäänestyspaikan sijain-tikunnan nimen sekä allekirjoituksensa. Lopuksi vaalitoimikunta merkitsee äänestäjän nimen äänestäjistä pidettävään luetteloon.
- 5) Vaalikuori ja lähete kirje suljetaan lähete kuoreen.

4.4 Äänestäjän avustaminen

Avusta äänestäjää äänestysmerkinnän tekemisessä ja/tai lähetekirjeen täyttämässä, jos hän sitä pyytää.

Jos äänestäjällä on oma avustaja mukanaan, kirjaa avustajan nimi ylös.

4.4.1 Kuka voi toimia äänestäjän avustajana?

Äänestäjän pyynnöstä vaalitoimikunnan jäsenen on avustettava häntä äänestämässä. Avustaja voi avustaa äänestäjää muun muassa merkinnän tekemisessä äänestyslippuun ja täyttämällä äänestäjän puolesta lähetekirjelomakkeen.

Henkilöt, joiden kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saavat käyttää apuna myös itse valitsemaansa avustajaa, ei kuitenkaan sellaista henkilöä, joka on ehdokkaana asianomaisissa vaaleissa tai joka on ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Tämä koskee näkövammaisten ja muiden toimintarajoitteisten henkilöiden lisäksi myös henkilöitä, joille esimerkiksi äkillinen sairaus on aiheuttanut kyvyttömyyden tehdä äänestysmerkintä.

4.4.2 Miten avustajan tulee toimia?

Se, joka avustaa äänestäjää äänestysmerkinnän tekemisessä, on velvollinen tunnollisesti täyttämään, mitä äänestäjä osoittaa ja pitämään salassa äänestustoimituksessa saamansa tiedot. Avustaja ei missään tapauksessa saa suositella äänestäjälle, ketä ehdokasta tämän olisi äänestettävä.

Mikäli äänestäjä ei esimerkiksi vamman vuoksi kykene tekemään mitään merkintöjä tai mikäli hän osaa tehdä ainoastaan puumerkin, lähetekirjeeseen voidaan merkitä kohtaan "Äänestäjän allekirjoitus" esimerkiksi "Matti Virtasen puolesta Liisa Lahtinen".

4.4.3 Vaalitoimikunnan merkinnät

Vaalitoimikunnan on selvitettävä äänestäjän itsensä valitseman avustajan nimi ja merkittävä se äänestäjistä pidettävän luettelon kohtaan "Huomautuksia".

4.5 Järjestyksen ylläpito

Huolehdi siitä, että järjestys ennakkoäänestyspaikassa säilyy.

Huolehdi siitä, että äänestäjien vaalivapaus säilyy.

Vaalitoimikunnan on huolehdittava siitä, että järjestys ennakkoäänestyspaikassa säilyy moitteettomana ja vaalitoimitus sujuu häiriöttä. Ennakkoäänestyspaikassa saapuvilla olevien on noudatettava niitä määräyksiä, joita vaalitoimikunta harkitsee tarpeelliseksi antaa.

Äänestysaikana on erityisesti valvottava, ettei ennakkoäänestyspaikassa tai sen välittömässä läheisyydessä pidetä puheita eikä julkipanna tai jaeta painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä millään tavalla vaikuteta tai yritetä vaikuttaa vaalivapauteen. Mikäli määräyksiä tässä suhteessa rikotaan tai yritetään rikkoa, vaalitoimikunnan on heti poistettava häiritsijä ennakkoäänestyspaikasta, tarvittaessa poliisiviranomaisen avulla.

Vaalitoimikunnan on tarvittaessa pidettävä huoli siitä, että äänioikeuttaan jo käyttäneet poistuvat viipymättä ennakkoäänestyspaikan äänestystilasta.

4.6 Lähetekuorten toimittaminen kunnan keskusvaalilautakunnalle

Lajittele lähetekuoret 1) oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitettuun ja 2) muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitettuun.

Vie oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret keskusvaalilautakunnalle äänestyspäivän päätteeksi.

Huolehdi, että muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret toimitetaan niille postitse ilman viivytystä.

4.6.1 Yleistä

Vaalitoimikunnan tulee huolehtia siitä, että lähetekuoret toimitetaan asianomaiselle kunnan keskusvaalilautakunnalle heti kun se äänestyksen tapahduttua on mahdollista.

Mikäli lähetekuoria ei voida jonakin ennakkoäänestyspäivänä toimittaa ennakkoäänestyspaikasta edelleen saman päivän aikana, vaalitoimikunnan on

säilytettävä ne lukitussa tai muutoin varmassa paikassa siihen asti, kunnes ne voidaan toimittaa eteenpäin.

Lähetekuoren on ehdottomasti oltava perillä asianomaisessa keskusvaalilautakunnassa viimeistään vaalipäivää edeltävänä perjantaina ennen klo 19.

4.6.2 Lähetekuorten lajittelu

Vaalitoimikunnan on lajiteltava haltuunsa kertyneet lähetekuoret kahteen ryhmään:

- oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret ja
- muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret.

4.6.3 Lähetekuorten toimittaminen

Oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret

Vaalitoimikunnalle kertyvät lähetekuoret ovat yleensä suurimmaksi osaksi oman kunnan keskusvaalilautakunnalle osoitettuja. Vaalitoimikunnan tulee viedä nämä lähetekuoret suoraan keskusvaalilautakunnalle äänestyspäivän päätteeksi. Vaalitoimikunnan on pyydettävä keskusvaalilautakunnan edustajalta vapaamuotoinen kuittaus lähetekuorten vastaanottamisesta. Kuittauksessa on mainittava vastaanotettujen lähetekuorten lukumäärä sekä päivämäärä ja kellonaika. Omalle keskusvaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret saa antaa postin kuljetettavaksi vain painavasta syystä, jollaisena pidetään lähinnä vain pitkiä etäisyyksiä.

Muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret

Vaalitoimikunnan on huolehdittava, että muiden kuntien keskusvaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret lähetetään niille postitse. Vaalitoimikunta voi joko itse huolehtia postittamisesta tai sopia keskusvaalilautakunnan kanssa siitä, että keskusvaalilautakunta suorittaa postituksen vaalitoimikunnan puolesta. Tärkeää on, että postittaminen suoritetaan ripeästi.

Jos vaalitoimikunta huolehtii itse lähetekuorten postittamisesta, sen tulee huomioida seuraavaa. Lähetekuoret tulee postittaa mahdollisimman pian laitosäänestysten päätyttyä. Jos laitosäänestys toimitetaan viimeisenä ennakkoon äänestyspäivänä tiistaina, kuoret tulee jättää postitettaviksi vielä saman päivän aikana. Lähetekuoria ei saa jättää suoraan kirjelaatikoihin vaan ne on jätettävä lähimpään postitoimipaikkaan tai asiamiespostiin käyttäen lähetekuorten

kuittauslista -lomaketta (**liite 7**). Lomakkeeseen merkitään päivittäin postitoimipaikkaan tai asiamiespostiin jätettyjen kuorten lukumäärä. Posti tai asiamiesposti tekee samaan lomakkeeseen päivittäin vastaanottokuittauksen. Samaa lomaketta käytetään koko ennakkoäänestyksen ajan.

Kaikki lähetekuoret kulkevat postissa pikakirjeinä. Lähetekuoret on kuitenkin ehdottomasti ehdittävä jättää postin kuljetettavaksi viimeistään vaalipäivää edeltävänä keskiviikkona 29.3. **ennen asianomaisen postitoimipaikan viimeistä jättöaikaa**. Mainitun ajankohdan jälkeen postitettava lähetekuori ei ehdi vaalilain 63 §:ssä säädettyssä määräajassa perille edes pikakirjeenä. Oikeusministeriö toimittaa keskusvaalilautakunnille luettelon, johon on koottu kaikkien Postin myymälöiden ja myyntipisteiden viimeiset jättöajat kunnittain. Keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa kopioitava ja jaettava luettelo vaalitoimikunnille ja ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijoille.

4.7 Vaalimateriaalin palauttaminen ennakkoäänestyksen päätyttyä

Palauta vaalimateriaali keskusvaalilautakunnalle ennakkoäänestyksen päätyttyä.

Ennakkoäänestyksen päätyttyä vaalitoimikunnan on viipymättä palautettava keskusvaalilautakunnalle sen määräämällä tavalla

- vaalileimasin,
- luettelo ennakolta äänestäneistä -lomakkeet (vaalilomake nro 7; **liite 6**),
- lähetekuorten kuittauslista -lomakkeet,
- ehdokaslistojen yhdistelmät sekä oikeusministeriön ohje äänestäjälle äänestysmerkinnän tekemisestä sekä
- käyttämättä jääneet äänestysliput ja muut vaaliasiakirjat päällyksessä, johon on merkittävä lähetyksen sisältö (esimerkiksi "Käyttämättömiä ennakkoäänestysasiakirjoja") ja lähettäjä.

Vaalitoimikunnan on säilytettävä lähetekuorten luovutuskuittaukset vähintään kolme kuukautta.

5. MUITA OHJEITA

5.1 Oikeusministeriön vaalisivut

Oikeusministeriön vaalisivuilla (www.vaalit.fi) on muun muassa yleistietoa vaaleista, ohjeita äänestämisestä ja vaaliviranomaisten yhteystietoja.

5.2 Oikeusministeriön palvelunumero

Oikeusministeriöllä on äänestäjiä varten maksuton palvelunumero 0800 9 4770 (suomenkielisille) ja 0800 9 4771 (ruotsinkielisille). Tarkoitus on, että äänestäjä voi tiedustella numerosta ennakkoäänestyspaikkojen osoitteita ja aukioloaikoja. Numerossa annetaan äänestäjän kysyessä myös keskeisiä äänestysohjeita (henkilöllisyystodistus mukaan jne.) sekä autetaan kirjeäänestysmateriaalin tilaukseen liittyvissä kysymyksissä. Palvelu on tarkoitettu äänestäjille. Vaaliviranomaisen ei tule soittaa numeroon muutoin kuin poikkeustapauksissa.

Eduskuntavaaleissa on käytössä myös Whatsapp-viestipalvelu äänestäjille. Palveluun voi lähettää viestin numeroon 050 438 8730.

5.3 Vaaliviranomaisten yhteystiedot

Oikeusministeriön, ulkoministeriön, kuntien keskusvaalilautakuntien ja Digi- ja väestötietoviraston yhteystiedot ovat nähtävissä oikeusministeriön vaalisivuilla <http://vaalit.fi/yhteystiedot>.

5.4 Opastus ja neuvonta ongelmatilanteissa

Kunnan keskusvaalilautakunta opastaa ja neuvoo tarvittaessa vaalitoimikuntia koko ennakkoäänestyksen ajan.

Eräitä määräaikoja vuoden 2023 eduskuntavaaleissa

Vaalipäivä 2.4.2023

Ajankohta	¹	Toimija	Toimenpide	Vaalilaki
Elo-syyskuu 2021		Valtuusto	Kunnan keskusvaalilautakunnan asettaminen	13 § 1 ja 3 mom.
Elokuu 2022 viimeistään		Valtuusto	Äänestysaluejaon muuttaminen tarvittaessa ja muutoksesta ilmoittaminen Digi- ja väestötietovirastolle	8 § 1 ja 2 mom.
2.10.2022 aikaisintaan		Ehdokas	Ehdokkaan vaalirahoituksella katettavien eduskuntavaalien vaalikampanjan toteuttamiskulujen aiheutuminen alkaa	²
2.10.2022		Puolue	Eduskuntavaalien kampanja-aika alkaa	³
Marraskuu 2022 (hyvissä ajoin)		Valtioneuvosto	Kansanedustajien paikkojen jako vaalipiirien kesken [väestötietojärjestelmässä 31.10.2022 olevien tietojen mukaan]	6 §
Hyvissä ajoin		Aluehallintovirasto	Vaalipiirilautakuntien asettaminen	11 § 1 ja 2 mom.
Hyvissä ajoin		Valtioneuvosto	Asetus eduskuntavaaleissa ennakkoäänestyspaikkoina olevista Suomen edustustoista ja niiden toimipaikoista	9 § 1 mom. 2) kohta
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Kunnassa olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista päättäminen	9 § 1 mom. 1) kohta
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Ennakkoäänestyspaikkoina olevien muiden kuin ympärivuorokautista hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksiköiden määrääminen	9 § 1 mom. 3) kohta

¹ Järjestysnumero osoittaa, monentenako päivänä ennen tai jälkeen vaalipäivän toimenpide vaalilain (714/1998) mukaan on suoritettava.

² L ehdokkaan vaalirahoituksesta (273/2009) 2 § 1 mom.

³ Puoluelaki (683/2010) 8 § 3 mom.

Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Vaalipäivän äänestyspaikoista päättäminen	9 § 3 mom.
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen	15 §
Maanantai 2.1.2023 aikaisintaan		Äänioikeutettu	Kirjeäänestysasiakirjojen tilaaminen alkaa	66 c §
Viipymättä kirjeäänestysasiakirjatilauksen vastaanoton jälkeen		Oikeusministeriö	Kirjeäänestysasiakirjojen lähettäminen asiakirjat tilanneelle	66 c § 4 mom.
Perjantai 13.1.2023 klo 12 viimeistään		Keskusvaalilautakunta	Keskusvaalilautakunnan yhteystietojen ilmoittaminen Digi- ja väestötietovirastolle vaalitietojärjestelmän kautta	13 § 4 mom.
Perjantai 13.1.2023 klo 12 viimeistään ⁴		Kunnanhallitus/keskusvaalilautakunta	Kunnan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen tietojen ilmoittaminen Digi- ja väestötietovirastolle vaalitietojärjestelmän kautta	9 § 4 mom.
Perjantai 13.1.2023 klo 12 viimeistään		Kunnanhallitus/keskusvaalilautakunta	Kunnan vaalipäivän äänestyspaikkojen tietojen ilmoittaminen Digi- ja väestötietovirastolle vaalitietojärjestelmän kautta	9 § 4 mom.
Hyvissä ajoin		Keskusvaalilautakunta	Tiedottaminen kunnan alueella olevista ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista	49 § 1 mom. ja 67 § 3 mom.
Hyvissä ajoin		Keskusvaalilautakunta	Vaalitoimitsijoiden määrääminen kotimaan yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan ja kotiäänestykseen	17 § 2 mom.
Hyvissä ajoin		Suomen edustuston päällikkö	Vaalitoimitsijan määrääminen ulkomailla olevaan yleiseen ennakkoäänestyspaikkaan	17 § 2 mom.
Hyvissä ajoin		Suomalaisen laivan päällikkö	Vaalitoimitsijan määrääminen laivaäänestystä varten	17 § 2 mom.

⁴ Vaalilain mukainen viimeinen ajankohta olisi perjantai 10.2.2023, mutta oikeusministeriön kirjeestä 14.9.2022 VN/12272/2022 ilmenevästä syystä (jokaiselle äänioikeutetulle postitettavaan ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänioikeutetun omassa vaalipiirissä olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista osoitteineen ja aukioloaikoineen) johtuen ilmoitukset tulee tehdä viimeistään 13.1.2023.

Hyvissä ajoin		Oikeusministeriö	Tiedottaminen yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja äänestysajoista niissä	49 § 3 mom.
Perjantai 10.2.2023 klo 24	51.	Digi- ja väestötietovirasto	Äänioikeusrekisterin tietojen määräytyminen	18 § 2 ja 3 mom.
Maanantai 13.2.2023 viimeistään	48.	Vaalipiirilautakunta	Päätös ehdokashakemusten vastaanottojärjestelyistä Päätöksestä on laadittava kuulutus, joka on annettava tiedoksi puolueiden ilmoittamille vaaliasiamiehille, pantava nähtäville vaalipiirilautakunnan kokoushuoneistossa ja julkaistava virallisessa lehdessä	34 §
Maanantai 13.2.2023 viimeistään	48.	Oikeusministeriö	Puoluekisteriin merkittyjen puolueiden ja niiden nimenkirjoittajien ilmoittaminen vaalipiirilautakunnille	32 §
Maanantai 13.2.2023 viimeistään	48.	Puolue	Vaaliasiamiehen ja hänen varamiehensä ilmoittaminen vaalipiirilautakunnalle	120 § 4 mom.
Keskiviikko 15.2.2023 viimeistään	46.	Digi- ja väestötietovirasto	Äänioikeusrekisterin perustaminen	18 § 1 mom.
Maanantai 20.2.2023	41.	Digi- ja väestötietovirasto	Äänioikeusrekisterin nähtävänäpidon aloittaminen Digi- ja väestötietoviraston määräämissä paikoissa	23 § 1 mom.
Tiistai 21.2.2023 ennen kello 16	40.	Vaaliasiamies	Ehdokashakemus sekä ilmoitus vaaliliitosta ja ilmoitus yhteislistasta annettava vaalipiirilautakunnalle	121 §, 123 § ja 125 § 1 mom.
Maanantai 27.3.2023	34.	Vaalipiirilautakunta	Ehdokashakemusten tarkastaminen ja mahdolliset huomautukset vaaliasiamiehille Puolueiden, yhteislistojen ja valitsijayhdistysten keskinäisen järjestyksen määrittäminen ehdokaslistojen yhdistelmää varten	36 § 37 §

Keskiviikko 1.3.2023 ennen kello 16	32.	Vaaliasiamies	Ehdokashakemuksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen oikaiseminen ja täydentäminen tarvittaessa	38 §
Keskiviikko 1.3.2023 kello 16 jälkeen	32.	Vaalipiirilautakunta	Määräaikana saapuneiden ehdokashakemusten uudelleen käsitteleminen ja päätökset vaali- liittoja ja yhteislistoja koskevien ilmoitusten johdosta	39 §
Torstai 2.3.2023 ennen kello 12	31.	Vaaliasiamies	Puolueen tai valitsijayhdistyksen, jonka ilmoitusta vaaliliittoon tai yhteislistaan liittymisestä ei ole hyväksytty, ehdokashakemuksen peruutus	40 § 2 mom.
Torstai 2.3.2023 ennen ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista	31.	Vaalipiirilautakunta	Ehdokashakemusten ratkaisemisen jälkeen tehtävät päätökset ehdokkaan jättämisestä pois ehdokaslistojen yhdistelmästä tai ehdokashakemuksen peruutuksen johdosta	40 §
Torstai 2.3.2023 viimeistään klo 16 aloitettavassa kokouksessa	31.	Vaalipiirilautakunta	Ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen	41 §
Ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisen jälkeen		Vaalipiirilautakunta	Ehdokaslistojen yhdistelmien jakelu	44 §
Torstai 2.3.2023	31.	Vaalipiirilautakunta	Ehdokkaista ehdokaslistojen yhdistelmässä olevien tietojen sekä lisäksi iän vaalipäivänä ja henkilötunnuksen merkitsemisen valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin	43 § 2 mom.
Torstai 2.3.2023 aikaisintaan	31.	Kirjeitse äänestävä	Kirjeitse äänestäminen alkaa	66 d § 1 mom.
Ehdokaslistojen laatimisen jälkeen		Ehdokas	Vapaaehtoisen ennakkoilmoituksen toimittaminen Valtiontalon tarkastusvirastolle vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista	⁵
Torstai 9.3.2023 viimeistään	24.	Digi- ja väestötietovirasto	Ilmoituskorttien lähettäminen niille äänioikeutetuille, joiden osoite on tiedossa	21 § 4 mom.

⁵ L ehdokkaan vaalirahoituksesta 11 §

Keskiviikko 15.3.2023	18.	Vaalitoimitsija	Ennakkoäänestys voidaan aloittaa suomalaisessa laivassa	47 § 1 mom.
Perjantai 17.3.2023 ennen kello 16	16.	Äänioikeutettu tai muu henkilö	Äänioikeusrekisteriä koskevan oikaisuvaatimuksen tekeminen Digi- ja väestötietovirastolle	24 § 1 mom.
Maanantai 20.3.2023 viimeistään	13.	Digi- ja väestötietovirasto	Oikaisuvaatimuksen ratkaiseminen	25 § 1 mom.
Viipymättä Digi- ja väestötietoviraston päätöksen jälkeen		Digi- ja väestötietovirasto	Oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen antaminen tiedoksi asianosaisille ja, jos päätös sisältää sen, että henkilö otetaan äänioikeusrekisteriin, ilmoituskortin lähettäminen	25 § 2 mom.
Tiistai 21.3.2023 ennen klo 12:ta	12.	Digi- ja väestötietovirasto	Oikaisuvaatimuksen ratkaisusta mahdollisesti aiheutuvat muutokset äänioikeusrekisteriin	25 § 1 mom.
Tiistai 21.3.2023 ennen klo 12:ta	12.	Digi- ja väestötietovirasto	Itseoikaisuina tehdyistä päätöksistä aiheutuvien merkintöjen tekeminen äänioikeusrekisteriin	26 § 1 mom.
Viipymättä edellä mainittujen päätösten jälkeen		Digi- ja väestötietovirasto	Digi- ja väestötietoviraston itseoikaisuna tehdyn päätöksen toimittaminen tiedoksi asianosaiselle ja ilmoituskortin lähettäminen	25 § 2 mom. sekä 26 § 2 ja 3 mom.
Viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi tai päätös on julkaistu virallisessa lehdessä		Oikaisuvaatimuksen tekijä	Valitus hallinto-oikeudelle Digi- ja väestötietoviraston päätöksestä, jolla oikaisuvaatimus on hylätty tai jätetty tutkimatta, ja valitus Digi- ja väestötietoviraston päätöksestä, jolla henkilö on 26 §:n 2 momentin nojalla on merkitty äänioikeusrekisteriin äänioikeutta vailla olevaksi	27 § 1 mom.
Tiistai 21.3.2023 klo 12 lukien	12.	Digi- ja väestötietovirasto	Äänioikeusrekisteri on lainvoimainen	28 § 1 mom.
Tiistai 21.3.2023 ennen kello 16 viimeistään	12.	Äänioikeutettu, joka haluaa kotiäänestyksen	Ilmoittautuminen kunnan keskusvaalilautakunnalle	55 §
Keskiviikko 22.3.2023	11.	Vaalitoimitsijat, vaalitoimikunta	Ennakkoäänestyksen aloittamisen kotimaassa ja Suomen	47 § 1 mom.

			edustustoissa sekä kotiaänestysten aloittaminen	
Lauantai 25.3.2023	8.	Vaalitoimitsijat	Ennakoäänestyksen lopettaminen ulkomailla	47 § 1 mom.
Tiistai 28.3.2023	5.	Vaalitoimitsijat, vaalitoimikunta	Ennakoäänestyksen lopettaminen kotimaassa ja kotiaänestyksen lopettaminen	47 § 1 mom.
Keskiviikko 29.3.2023 kello 18 alkaen ⁶	4.	Oikeusministeriö	Vaaliluetteloiden tulostaminen äänioikeusrekisteristä äänestysalueittain ja niiden toimittaminen kuntien keskusvaalilautakunnille	71 § 1 mom.
Perjantai 31.3.2023 ennen klo 19	2.	Kirjeitse äänestävä	Kirjeäänestysasiakirjojen oltava perillä asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnassa	66 e § 3 mom.
Perjantai 31.3.2023 kello 19	2.	Keskusvaalilautakunta	Ennakoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastaminen siten, että perjantaina ennen kello 19 saapuneet ennakoäänestysasiakirjat ehdittään käsitellä	63 § 1 mom. ja 66 g § 1 mom.
Kirjeäänestysasiakirjojen tarkastamisen jälkeen		Keskusvaalilautakunta	Kirjeäänestyksessä annettujen äänestyslippujen leimaaminen ja uudelleen kuorittaminen	66 g § 3 mom.
Lauantai 1.4.2023 viimeistään	1.	Ehdokas	Vapaaehtoisen ennakoilmoituksen toimittaminen Valtiontalouden tarkastusvirastolle vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista	⁷
Sunnuntai 2.4.2023 kello 9–20	VP	Vaalilautakunta	Vaalipäivän äänestys	68 §, 107 § 1 mom. ja 189 § 1 mom.
Sunnuntai 2.4.2023 aikaisintaan kello 10	VP	Vaalipiirilautakunta	Ennakoäänten (ml. kirjeäänten) laskeminen	86 § 1 mom.
Sunnuntai 2.4.2023 kello 20 jälkeen	VP	Vaalilautakunta	Alustava ääntenlaskenta	78 §

⁶ Tulostamisen valmistelujen vuoksi äänioikeusrekisteri suljetaan käyttäjiltä tuntia ennen vaalilain 71 § 1 momentissa säädettyä määräaika.

⁷ L ehdokkaan vaalirahoituksesta 11 §.

Maanantai 3.4.2023 viimeistään kello 12	1.	Vaalipiirilautakunta	Vaalipäivänä annettujen äänten tarkastuslaskenta	87 § 1 mom.
Keskiviikko 5.4.2023 viimeistään kello 18 aloitet- tavassa kokouksessa	3.	Vaalipiirilautakunta	Vaalien tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen, valtakirjojen laatiminen ja toimittaminen eduskuntaan annettavaksi vali- tuille sekä tiedottaminen vaa- lien tuloksesta	94 §
Sunnuntai 16.4.2023 viimeistään		Ehdokas	Ehdokkaan vaalirahoituksella katettavien eduskuntavaalien vaalikampanjan toteuttamisku- lujen aiheutuminen päättyy	⁸
Sunnuntai 16.4.2023 viimeistään		Puolue	Eduskuntavaalien kampanja- aika päättyy	⁹
Vaalien tuloksen tultua lain- voimaiseksi		Oikeusministeriö	Arkistotulosteiden ottaminen äänioikeusrekisteristä	29 § 3 mom.
Arkistotulosteiden ottamisen jälkeen		Digi- ja väestötietovi- rasto	Äänioikeusrekisterissä olevien tietojen hävittäminen	29 § 3 mom.
Maanantai 5.6.2023 viimeis- tään		Kansanedustaja ja va- raedustaja	Vaalirahoitusilmoituksen teke- minen Valtiontalouden tarkas- tusvirastolle	¹⁰
Viimeistään 2.1.2024 ja vaali- kauden kaikkina vuosina tar- vittaessa		Kansanedustaja ja va- raedustaja (tarvitta- essa)	Jälki-ilmoituksen toimittaminen vaalirahoituksesta Valtiontalou- den tarkastusvirastolle	¹¹

⁸ L ehdokkaan vaalirahoituksesta 2 § 1 mom.

⁹ Puoluelaki 8 § 3 mom.

¹⁰ L ehdokkaan vaalirahoituksesta 5 ja 8 §.

¹¹ L ehdokkaan vaalirahoituksesta 11 a §.

LIITE 2

Lähetettäjä

Digi- ja väestötietovirasto
Lintulahdenkuja 2 D
00530 HELSINKI
FINLAND

puh. 0295 536 220

Vastaanottaja

Tavallinen
Tiina Marita
Hernetie 25
01300 VANTAA
FINLAND

Vaalipiiri, jossa sinulla on äänioikeus
Uudenmaan vaalipiiri

Kunta, äänestysalue sekä vaalipäivän äänestyspaikka
Vantaa
312 Tikkurila
Vantaan opistotalo
Lummetie 5

Vaalipäivän äänestysaika
2.4.2023 klo 9.00 - 20.00

Tietolähde: Väestötietojärjestelmä 10.2.2023

Ilmoitus äänioikeudesta eduskuntavaaleissa

Sinulla on äänioikeus sunnuntaina 2.4.2023 toimitettavissa eduskuntavaaleissa tässä ilmoituksessa mainitussa vaalipiirissä.

Voit äänestää **joko vaalipäivänä** tässä ilmoituksessa mainitussa äänestyspaikassa **tai ennakkoäänestysaika-**
na missä tahansa yleisessä ennakkoäänestyspaikassa kotimaassa tai ulkomailla taikka tietyn edellytyksin laitos- tai kotiaänestyksessä. Jos asut tai oleskelet ulkomailla ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän ajan, voit vaihtoehtoisesti äänestää kirjeitse ulkomailta. Tarkemmat äänestysohjeet löytyvät kääntöpuolelta.

Sinun on todistettava henkilöllisyytesi äänestäessäsi.

Ennakkoäänestyksen ajanjakso.
Ennakkoäänestyspaikka voi olla avoinna lyhyemmän ajan.

**Suomessa 22. - 28.3.2023 ja
ulkomailla 22. - 25.3.2023**

Yleiset ennakkoäänestyspaikat aukioloaikoiheen

www.vaalit.fi ja tämän ilmoituksen liite

Ennakkoäänestyksen lähetekirje

Täytetään ennakkoäänestyspaikassa ja vain silloin, kun tätä ilmoitusta käytetään lähetekirjeenä.

Ennakkoäänestäjä

Tavallinen
Tiina Marita
Hernetie 25
01300 VANTAA
FINLAND

Vaaliviranomainen

092 312 puh. 040 514 9558
Vantaan kaupungin keskusvaalilautakunta
Asematie 7
01300 VANTAA
FINLAND

Ennakkoäänestyksen vaalivirkailija täyttää
Todistan, että ennakkoäänestys on tapahtunut
vaalilaissa säädettyin tavoin.

Päiväys

23 /3 2023

Ennakkoäänestyspaikan nimi tai
laitosäänestyksessä kunnan nimi

Vantaa

Vaalivirkailijan allekirjoitus

Olli Suominen

Ennakkoäänestäjä täyttää

Olen itse vaalisalaisuuden säilyttään täyttänyt
äänestyslipun ja sulkenut sen leimattuna vaalikuoreen.

Henkilötunnus tai syntymäaika

120345-1234

Äänestäjän allekirjoitus

Tiina Tavallinen

LÄHETEKIRJE
FÖLJEBREV

Äänestäjä Väljare
LESKINEN
HELMI MARJATTA

Vastaanottaja Mottagare
KITEEN KAUPUNGIN
KESKUSVAALILAUTAKUNTA
KITEENTIE 25
82500 KITEE

Henkilötunnus tai syntymäaika Personbeteckning eller födelsetid
170260-011R

Nykyinen osoite Nuvarande adress
HOVINTIE 25
82500 KITEE

Vaaliviranomainen täyttää Fylls i av valmyndigheten
Todistan, että äänestys on tapahtunut vaalilaissa säädetyin tavoin.
Jag intygar, att röstningen försiggått på det sätt som stadgas i vallagen.

Aika ja paikka Tid och ort
23/3 12023
Kitee

Vaalitoimitsijan/Vaalitoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus
Valförrättarens/Valbestyrrelsens ordförandes underskrift
Riili Ketonen

Äänestäjä täyttää Fylls i av väljaren
Olen itse vaalisalaisuuden säilyttäen täyttänyt äänestyslipun
ja sulkenut sen leimattuna vaalikuoreen.
Jag har själv med bevarande av valhemligheten ifyllt
röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet

Äänestäjän allekirjoitus Väljarens underskrift
Helmi Leskinen

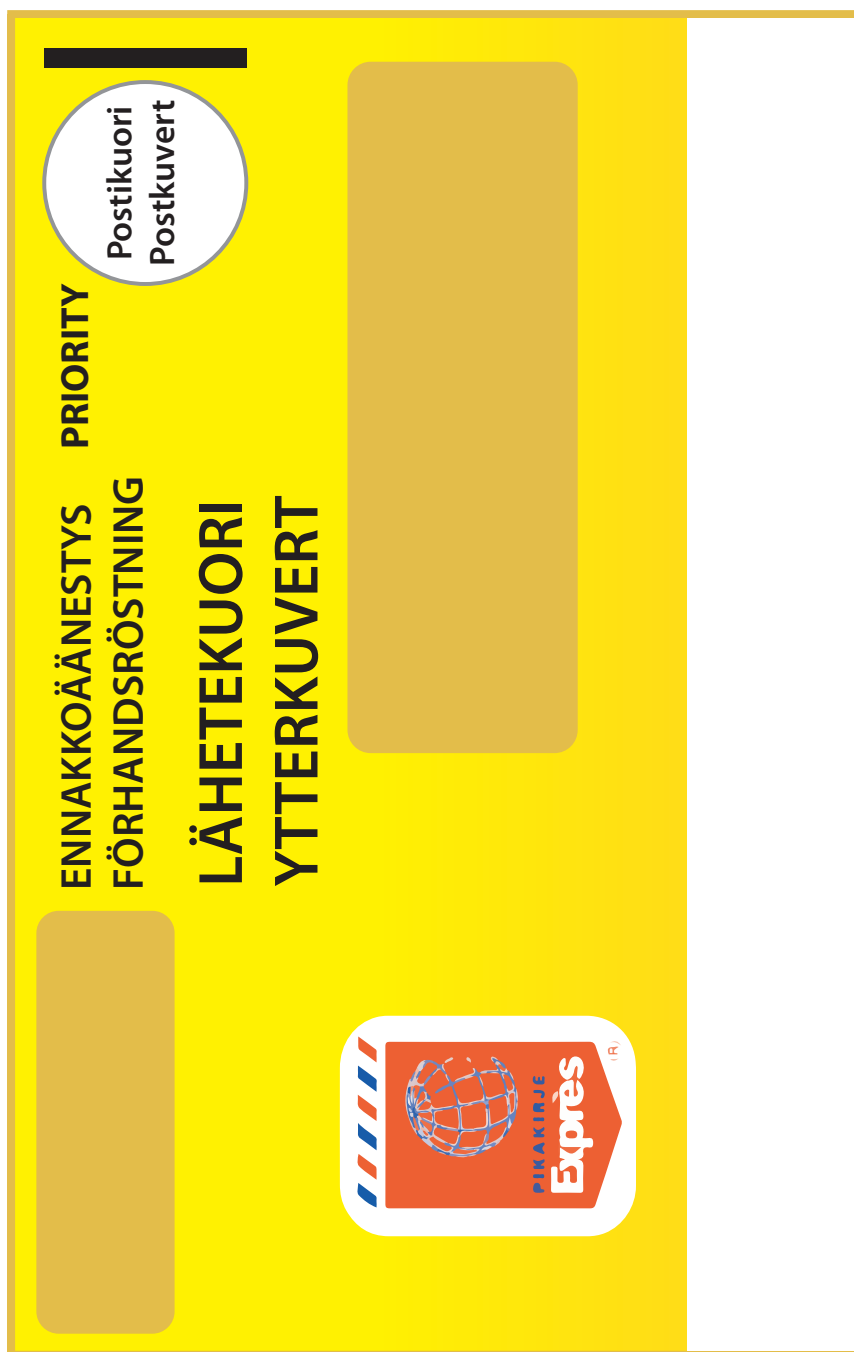
44

LIITE: Keskusvaalilautakunta 30.05.2023 / 2 §

Liitteet

**VAALIKUORI
VALKUVERT**

Luettelo ennakolta äänestäneistä Förteckning över dem som röstat på förhand

Sivu nro
Sida nr

Ennakoäänestyspaikka
Förhandsröstningsställe Asikkala

Äänestäneiden lukumäärä
Antalet röstande 5

joista miehiä
varav män 2

[illegible]

Vaalilomake nro 7
Valblankett nr 7

VAALITOIMITSIJA TAI VAALITOIMIKUNTA TÄYTTÄÄ – IFYLLS AV VALFÖRRÄTTAREN ELLER VALBESTYRELSEN

Huomautuksia Anmärkningar	Alma Kelkun avustajana toimi Veikko Järvinen.
Äänestäjien itse valitsevat avustajat Biträden som utsetts av de röstande	

VAALITOIMIKUNTA TÄYTTÄÄ – IFYLLS AV VALBESTYRELSEN

Ennakkoonäänestyspäivät ja kelloajat Dagar och klockslag för förhandsröstningen	23.3.2023 Klo 9-12.00 ja 13.30-16.30 24.3.2023 Klo 9-12.00 ja 13.30-16.30
Vaalitoimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen Valbestyrelsens ordförande, viceordförande och medlem	Reino Kauppinen, pj. Auli Kiviäho, vpj. Satu Siekkinen, j.
Varajäsenet Suppleanter	
Allekirjoitukset Underskrift	☒ Luettu ja tarkastettu ☒ Uppläst och justerat Vaalitoimikunnan puheenjohtaja Valbestyrelsens ordförande Reino Kauppinen Vaalitoimikunnan jäsen Valbestyrelsemedlem Satu Siekkinen

LÄHETEKUORTEN KUITTAUSLISTA
Kuittauslista postin kuljetettavaksi jätetyistä
ennakkoäänestyksen läheteuorista

Lähettäjä

Rantasalmen (kunnan/kaupungin)

Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsija

Vaalitoimikunta

Keskusvaalilautakunta

Ulkoasiainministeriö

Lähetysten vastaanottotoimipaikan

nimi: 58900 | Rantasalmi
Postinumero Toimipaikka

Postituspäivämäärä

Läheteuorien lukumäärä

Postin kuittaus päiväys

<u>22 / 3 / 23</u>	<u>15</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 22.3.2023</u>
<u>22 / 3 / 23</u>	<u>12</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 22.3.2023</u>
<u>23 / 3 / 23</u>	<u>10</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 23.3.2023</u>
<u>23 / 3 / 23</u>	<u>9</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 23.3.2023</u>
<u>24 / 3 / 23</u>	<u>9</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 24.3.2023</u>
<u>24 / 3 / 23</u>	<u>11</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 24.3.2023</u>
<u>24 / 3 / 23</u>	<u>21</u>	<u>kpl</u>	<u>Armi Kaunetsalo 24.3.2023</u>
<u>/ /</u>		<u>kpl</u>	

Lähettäjä merkitsee päivittäin tähän listaan läheteuorten kappalemäärän. Posti antaa lähetysten vastaanotosta kuittauksen (nimi ja päiväys tai päivämääräleima).
Kuorissa on "postikuori"-maksumerkintä, jolla kirjellähetyksen lähetyksistä postitusta ei käytetä.

Vänd

OHJE ÄÄNESTÄJÄLLE

Kirjoittakaa äänestyslipussa olevaan ympyrään ehdokkaanne numero, ei mitään muuta!

Numeroesimerkit:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Jos äänestyslippunne menee pilalle väärän tai sotkuisen merkinnän takia, voitte pyytää vaalivirkailijalta uuden äänestyslipun. Pilalle mennyt äänestyslippu revitään vaalivirkailijan nähden.

Oikeusministeriö

INSTRUKTIONER TILL VÄLJAREN

Skriv i cirkeln på röstsedeln numret på Er kandidat, inget annat!

Siffermallar:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Om Er röstsedel förstörs på grund av felaktig eller suddig anteckning, kan Ni få en ny röstsedel av valfunktionären. Den förstörda röstsedeln ska rivas i valfunktionärens närvaro.

Justitieministeriet

EDUSKUNTAVAALIT

2.4.2023

Ennakkoäänestys:

Suomessa 22.–28.3.2023

Ulkomailla 22.–25.3.2023

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

3 §

Eduskuntavaaleissa 2023 määräajan jälkeen saapuneiden lähetekuorten käsittely

VD/2903/00.00.00.01/2023

NK/NK

Mikäli ennakkoääni on tullut kunnan keskusvaalilautakunnalle vaalipäivää edeltävän perjantain (31.3.) klo 19.00 jälkeen, lähetekuori jätetään vaalilain 63 §:n mukaan sitä avaamatta huomioon ottamatta. Keskusvaalilautakunnan kokouksessa todetaan erikseen, mikäli tällaisia ääniä on saapunut ja pöytäkirjaan liitetään avaamattomat lähetekuoret.

Keskusvaalilautakunnalle on saapunut määräajan jälkeen (25.4., 24.4., 17.4. ja 4.4.) yhteensä 20 lähetekuorta. Nämä kaikki ovat ulkomailta annettuja kirjeääniä.

Lähetekuoret ovat nähtävillä kokouksessa.

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 3

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään todeta määräajan jälkeen saapuneen 20 kpl ennakkoääniä, jotka jätetään vuoden 2023 eduskuntavaaleissa lähetekuoria avaamatta huomioon ottamatta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

4 §

Vuonna 2024 järjestettävän presidentinvaalin kokousaikataulun hyväksyminen

VD/3648/00.00.00.01/2023

NK/NK

Presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024 ja mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä on 11.2.2024. Presidentinvaalissa Helsingin vaalipiirilautakunta vastaa äänten laskennasta ja vahvistaa ehdokasasettelun sekä vaalin tuloksen. Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävänä on tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat. Ehdotus keskusvaalilautakunnan kokousaikatauluksi on laadittu presidentinvaalin vaalipäivän ajankohdan perusteella. Keskusvaalilautakunnan lakimääräinen kokous on pidettävä 26.1.2024 ja 9.2.2024 ja keskusvaalilautakunta voi kokoontua muulloin, jos asian käsittely sitä vaatii.

Vantaan kaupungin hallintosäännön 24 luvun 3 §:n mukaan kaupungin toimielin päättää kokouksensa ajan ja paikan. Keskusvaalilautakunta voi pitää osan kokouksista myös sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Ehdotus kokousaikatauluksi

Päivämäärä	Asiat
Ke 20.9.2023 klo 17.00	TA 2024 ja TS 2024-2027, äänestyspaikat
Ke 15.11.2023 klo 17.00	Ennakkoäänestys- ja kotiaäänestysvirkailijat, laitosäänestyspaikat, vaalikuulutus, toimintakertomus 2023, käyttösuunnitelma 2024
Pe 26.1.2024 klo 19.00	Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen
Su 28.1.2024 klo 20.00	Vaalipäivä
Pe 9.2.2024 klo 19.00	Ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen
Su 11.2.2024 klo 20.00	2. Vaalipäivä

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 4

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään pitää presidentinvaalin 2024 toimittamiseen liittyvät keskusvaalilautakunnan kokoukset ehdotetun mukaisesti ensisijaisesti Vantaan kaupungintalolla (Asematie 7, Tikkurila) ja tarvittaessa sähköisinä kokouksina.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano:

Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

keskusvaalilautakunnan sihteeri Niina Kolju, puh. 040 5598621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

5 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 5

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Tarkastetaan ja hyväksytään tämän kokouksen pöytäkirja heti tässä kokouksessa.

Päätös:

Tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän kokouksen pöytäkirja heti tässä kokouksessa.

6 §

Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Keskusvaalilautakunta 30.5.2023 § 6

Keskusvaalilautakunnan sihteerin esitys:

Päätetään pitää seuraava kokous keskiviikkona 20.9.2023 klo 17.00.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.24.

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee ehdokasasettelua, ei saa hakea muutosta.
(Vaalilaki 45 §)

3.3. Tähän päätökseen, joka koskee ennakkoäänestystä, ei saa hakea muutosta.
(Vaalilaki 66 §)

3.4. Tähän päätökseen, joka koskee vaalipäivän äänestystä, ei saa hakea muutosta.
(Vaalilaki 83 §)